Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXIII., št. 258 a — Ljubljana, ponedeljek 11. novembra 1940 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Rumunska mesta v razvalinah

Katastrofalen potres, ki je včeraj zajel vso Rumunijo, je povzročil ogromno škodo in zahteval številne žrtve

BUKAREŠTA, 11. nov. e. Rumunijo je zadel včeraj katastrofalen potres, čigar obseg še ni pregleden. Dosedaj se doznavajo naslednje podrobnosti:

Mesta Barlad, Tekuč, Galac, Gjurgjev, Buzau, Ramniku-Sărat, Ploesti, Husi, in še kakih deset drugih mest so hudo razdejana. Telefonske zveze sploh ne funkcionirajo, železniški promet je ustavljen. V samem Galacu je potres zahteval 20 mrtvih in okrog 100 ranjenih. Daljnovodi visoke napetosti so se potrgali in so padli na hiše ter jih zažgali. V mestu Buzan je bil potres naravnost katastrofalen in je mnogo mrtvih, poškodovanih pa je tudi več sto hiš. V Ploestiju je največji hotel samo še ruševina. Mestna posvetovalnica, prefektura, trgovska zbornica in druge velike palače so v takem stanju, da se lahko vsak trenutek zrušijo.

Organizacije Železne garde skupaj z vojsko so povsod pričele z reševalnimi deli. Vsi kinematografi in javni lokali so bili včeraj zaprti. Bukareštanska radijska postaja in tudi druge postaje so včeraj naslavljale na narod pozive, naj ostane miren. V Bukarešti se je zrušila 12nadstropna palača hotela Carlston s 100 stanovanji in okrog 550 prebivalci. Dosedaj so izpod ruševin ogromne palače potegnili 40 mrtvecev. V podzemlju te palače se nahajajo mnogi prebivalci, ki so se zatekli pred potresom v te prostore. Posrečilo se jim je, da so dobili telefonsko zvezo s policijo in zdaj obupno prosijo za pomoč, ker so v nevarnosti, da se zadušijo. Z nadčloveškimi napori skušajo zdaj rešiti te nesrečneže, ki jih je najbrž več sto.

Zelene srajce, ki se jim je pridružila fašistična akademska omladina iz Rima, ki jo je zalotil potres na povratku z legionarske manifestacije v Jasiju, so pričele s splošno reševalno akcijo. Akcija za reševanje se nadaljuje kljub neprestanemu dežju in velikemu mrazu.

Hotel »Continental«, eden največjih v prestolnici, so morali evakuirati zaradi nastale škode. Tako imenovana »Bela cerkev« v Calea Victoria je vsa razpokana od temelja do strehe. V tej ulici se je zrušilo tudi kakih 10 hiš, ki so pokopale mnogo žrtev.

Bolnišnice so vse polne ranjencev. Vlada je po radiu zahtevala pomoč vseh zdravnikov v državi. Zanimivo je, da je telefonska centrala v Bukarešti, dasi je 140 m visoka, ostala zaradi svoje izredno močne železne konstrukcije nepoškodovana. Minister za narodno zdravje je takoj organiziral zdravniške ekipe in jih poslal v najbolj poškodovana mesta.

Snoči je bilo javljeno, da je železniški promet spet vzpostavljen na progah Bukarešta—Kostanza, Bukarešta—Gigurtu in Bukarešta—Imbolia. Na drugih progah še ni prometa. Železna garda je naslovila apel svojim pristašem, da so takoj na razpolago oblastem. Legionarski oddelek so mobilizirali za takojšnjo evakuacijo poškodovanih hiš.

Po najnovejših vesteh iz Barlada je tam potres zahteval 10 mrtvih in 65 ranjenih. V Tekuči je 7 mrtvih in 18 težko ranjenih. Zapor v Doftana Kampianu se je porušil. Sodijo, da je ob tej priliki našlo smrt okrog 100 jetnikov.

Razdejanja in požari v petrolejskem področju

Bukarešta, 11. nov. s. (Reuter). Zadnja poročila javljajo, da je včeraj potres povzročil veliko škodo v rumunskem petrolejskem področju. Več rafinerij pri Ploestiju je poškodovanih in v središču petrolejskega ozemlja je izbruhnilo več požarov.

Ker je večina telefonskih in brzojavnih zvez Bukarešte s provinco prekinjena, popolna poročila o škodi, ki jo je povzročil potres še niso na razpolago. Izgleda pa, da je bila najhujša katastrofa v Galacu. Tu ni ostala niti ena hiša cela. V Galacu je bilo tudi največ smrtnih žrtev. Tudi povsod drugod število žrtev še vedno narašča. Rumunski radio naslavlja vsaki dve uri na prebivalstvo pozive za pomoč pri reševalnih delih.

Ker so železniške proge poškodovane, je Bukarešta tudi brez železniških zvez z ostalo Rumunijo.

Osebje angleškega poslaništva s poslanikom na čelu je ostalo pri potresu nepoškodovano, prav tako pa ni bil ranjen noben član še preostale angleške kolonije v Bukarešti. Poslopje angleškega poslaništva je bilo le malo poškodovano.

Opustošenje v prestolnici

Bukarešta, 11. nov. s. (Reuter). Rumunska prestolnica je pri včerajšnjem potresu silno trpela. Smatrajo, da bi bilo mesto sploh popolnoma porušeno, če bi bil potres le še za malenkost močnejši. Največ žrtev je bilo v velikem bloku hiš »Carleston«. V poslopju se je nahajalo 500 oseb. Smatrajo, da je bila polovica izmed njih takoj ubita. Ostali pa so še zakopani pod ruševinami

Potres je povzročil med prebivalstvom strahovito paniko. Električna razsvetljava je takoj odpovedala, poleg tega pa so zaradi potresnega sunka pričele tuliti še letalske sirene. Ljudje so v nočnih oblačilih preplašeni bežali na ulice. Rumunski potresni strokovnjaki se boje da bi se potresni sunki utegnili še ponoviti.

600 mrtvih v Bukarešti

Bukarešta, 11. nov. s. (Reuter). Doslej cenijo, da znaša število človeških žrtev potresa v Bukarešti okrog 600 mrtvih in težko ranjenih. V Carlestonu je bilo ubitih približno 200 oseb, med njimi več nemških in italijanskih oficirjev.

Mnogo žrtev je zahteval potres v Foscani. Doslej so našteli 100 mrtvih. Središče mesta je popolnoma uničeno. V Galacu je doslej ugotovljenih 21 smrtnih žrtev. Zelo so trpela tudi mesta Ploesti, Campina in Buzau.

V Rusiji

Moskva, 11. nov. (Tass). Moskovska potresna postaja je zabeležila včeraj potres, čigar epicenter je bil približno 1.200 km od Moskve, nekje v področju Karpatov. Potres se je čutil na mnogih mestih in krajih. V precejšnjem delu Karpatov je bil močan potres in je zibanje ponekod doseglo 9 točk, v Kijevu 7, točk, v Moskvi 4. Potres je trajal nekaj minut.

Jugoslovenski državljani niso prizadeti

Beograd, 11. nov. AA. Po poročilu kr. poslaništva v Bukarešti pri potresu v Rumuniji ni bil prizadet noben jugoslovenski državljan.

Potres so občutili tudi v Ankari

Ankara, 11. nov. AA. (Stefani). Včeraj ob 3.40 po krajevnem času se je čutil precej močan potres v Ankari, prav tako tudi ob obali Črnega morja. Žrtev ni bilo, prav tako pa tudi ni potres povzročil škode.

Potres zabeležen tudi v Ljubljani

Ljubljana, 11. novembra.

Izredno močan potres v noči med soboto in nedeljo v Rumuniji je bil oddaljen predaleč, da bi ga lahko ljudje čutili tudi v Sloveniji, zlasti še, ker ponoči ni mnogo ljudi budnih. Pač pa je zabeležil zelo močan potres seizmograf ljubljanskega Meteorološkega zavoda.

Potres je bil v resnici izredno močan, kakršnega le redko zabeležijo seizmografi. Seizmograf naše meteorološke postaje je zabeležil, da je trajal zelo močan potres okrog 10 minut. Nihaji, ki jih je zabeležil aparat v krivulji, znašajo skoraj 10 cm.

Žal, podatki o potresih našega Meteorološkega zavoda ne morejo imeti pomena za znanstveno raziskovanje. Žalostno je, da zavod, ki mu je prepuščena velika meteorološka mreža v Sloveniji, ni primerno opremljen z vsemi potrebnejšimi instrumenti, ker ni dovolj dotiran. Tako Meteorološki zavod nima astronomske ure, ki je neogibno potrebna za seizmograf. Brez ure, ki kaže čas do desetinke sekunde natančno, seizmograf sam na sebi nima pomena. Brez točne meritve časa ni mogoče ugotoviti, kdaj se je potres začel, kako dolgo je trajal in ne točno njegovih valovnih dolžin. Zavod ima sicer staro astronomsko uro, ki pa je že doslužila. Daroval jo je zavodu prof. Nardin. Nova ura bi stala 30 do 50 tisoč dinarjev. Zavod tudi nima dovolj osebja.

Na to je treba opozoriti javnost, kajti Meteorološki zavod je zelo pomemben in potreben, četudi gledamo na njegovo delo samo s praktičnega stališča. Nikdar bi ne smeli pozabiti, da stoji Ljubljana na potresnem ozemlju.

Prva velika zmaga Grkov

Uradno grško vojno poročilo potrjuje, da se je Grkom posrečilo premagati jedro italijanske vojske — Po večdnevnih hudih borbah je bila elitna italijanska divizija razpršena in deloma ujeta — Grki so zajeli velik vojni plen

Atene, 11. nov. s. (Reuter). Grški generalni štab je objavil davi 15. vojno poročilo, ki pravi:

V dosedanjih 14 dneh vojne so bile v teku velike vojaške operacije v goratem in gozdnatem ozemlju Pindosa. Italijani so poslali tu v akcijo elitno alpinsko divizijo, ki je bila že eno leto v Albaniji in je dobro poznala terenske prilike. Ta divizija je imela še v pomoč oddelke konjenice bersaglierov, fašistično milico, topništva in tankov. S temi močnimi silami je hotela italijanska vojska izvesti hiter in odločilen udarec, prodreti preko gorovja do Mecovona in tako presekati zveze med Epirom in Tesalijo. Italijanskim četam so se prve dni vojne postavili po robu manjši oddelki grške konjenice, ki so preprečili naglo prodiranje. Potem pa so bile poslane v hitrih pohodih na pomoč druge čete. Te so izvedle proti italijanski vojski vrsto protinapadov. Kljub težavnim terenskim razmeram in težkočam s preskrbovanjem so grške čete po močni borbi italijansko vojsko premagale. Da bi preprečile obkolitev, so se italijanske čete v neredu umaknile. Grške čete so italijansko vojsko zasledovale in so pognale v beg tudi ojačenja, ki so prihajala Italijanom na motornih vozilih na pomoč iz Valone. Italijani so imeli zelo mnogo mrtvih in ranjenih. Pravtako je bilo ujetih več tisoč italijanskih vojakov. Grkom so padle v roke velike množine vseh vrst vojnega materijala.

Včeraj so italijanska letala bombardirala nekaj vasi na Kreti. Materijalna škoda ni bila povzročena.

Na epirskem bojišču je grško topništvo zelo uspešno bombardiralo koncentracije sovražne vojske. Sovražnik je pretrpel izgube in so bili njegovi oddelki razpršeni, potem ko je pustil vojni materijal vseh vrst v grških rokah.

Kako je bil izveden grški obkoljevalni manever

Atene, 11. nov. s. (Reuter) K grški zmagi v Pindosu poročajo nekaj nadaljnjih podrobnosti. Napad v smeri proti Mecovonu je izvedla italijanska alpinska divizija »Venezia«. Grki so namenoma pustili Italijane dalje v notranjost po dolini reke Vojuše. Medtem pa so lahki grški oddelki zasedli vse višine ob obeh bregovih nad dolino. Boji so trajali tu približno 10 dni. Po prvih treh dneh so se Grki namenoma umakniki na višine, naslednjih sedem dni pa so Italijani prodirali. Ko je poveljstvo italijanske divizije uvidelo nevarnost, sta bila italijanskim četam pred tremi dnevi poslana na pomoč dva nova polka. Tedaj je grška vojska prešla v protinapad Grške čete so se spustile z višine ob obeh bregovih reke Vojuše in dosegle popolno zmago. Po grških poročilih so cele čete italijanskih vojakov utonile v reki Vojuši, ko so vojaki hoteli preplavati naraslo reko.

Letalski napadi na italijanske postojanke

Atene, 11. nov. s. (Reuter). Angleški bombniki so včeraj izvedli več uspešnih bombnih napadov na postojanke italijanske vojske na bojišču v Epiru.

Zopet dež

Atene, 11. nov. s. (Reuter). Na grško-italijanskem bojišču je pričelo zopet močno deževati. Dež ovira vse vojaške operacije.

Italijanski ujetniki v Solunu

Atene, 11 .nov. s. (Reuter). V Solun je prispelo zopet 100 italijanskih vojnih ujetnikov.

Ameriška pomoč grškemu Rdečemu križu

Atene, 11. nov. s. (Reuter). Ameriški poslanik je izročil ministrskemu predsedniku generalu Metaksasu ček za 5.000 dolarjev kot prvo ameriško pomoč grškemu Rdečemu križu.

Angleži na Kreti

Atene, 11. nov. s. (Reuter). Angleška vojska na Kreti je sedaj na važnih strateških točkah ob obalah otoka razpostavila težko topništvo. Angleška vojna letala stalno patrulirajo nad Kreto. V prebivalstvu na Kreti je prisotnost angleške vojske zbudila zaupanje.

Z naše meje

Z jugoslovensko-grške meje, 11 nov. e. Včerajšnji dan je na odseku Bigliste-Kalište-Krista Lopogi minil precej mirno. Na vsej fronti ni bilo slišati topovskega streljanja, niti grmenja letal. Samo ob 10. dopoldne se je čula v področju Prespanskega jezera kanonada. Italijansko težko topništvo je nekaj časa obstreljevalo grške pozicije. Ena kakor druga stran sta ohranili svoje pozicije, kakor sta jih imeli pred tremi dnevi. Italijani se še nadalje drže grebena gorovja Morova S tega položaja, ki dominira nad grškim, italijansko težko topništvo obstreljuje grške pozicije. Včeraj je potekel že drugi dan, odkar vlada na fronti zatišje. Italijani se pripravljajo za novo ofenzivo večjega obsega. Na drugi strani pa koncentracijo grških čet zelo ovirajo italijanska letala, ki so preteklo noč bombardirala cesto Lerin-Korča. Le po tej cesti prihajajo grške čete lahko v svoje položaje. Grške čete na otoku Aji na Prespanskem jezeru bi lahko pričele z akcijo edino v primeru, če bi se jim posrečilo izvesti koncentracijo.

Maršal Čakmak končal inspekcijo ob meji

Carigrad, 11 nov e Po daljši inspekciji vojaških priprav na meji se je vrnil v Ankaro šef turškega generalnega štaba maršal Čakmak, ki ga je sprejel minister za narodno obrambo Čakmak je imel z ministrom daljšo konferenco.

Boji tudi v Gabonu

Francosko uradno poročilo o akciji generala de Gaulla v francoski ekvatorski Afriki

Ženeva, 11. novembra. AA. (DNB). Francoski kolonialni minister je v soboto zvečer podal naslednje poročilo

Po poskusu napada na Dakar, ki je propadel pod znanimi okolnostmi, so bivši oficirji generala de Gaulla izvedli nov napad na francosko neodvisnost s pomočjo lahkih britanskih pomorskih sil, ki so več dni križarile ob obali Gabona. Izkrcali so svoje čete v bližini Librevilla k. se ga prej bombardirali Gabonski guverner je v nekim svojem proglasu pocudaril odločnost Francozov, ki žive v Gabonu da se branijo proti vsakemu napadu. Na podlagi tega proglasa se lahko predstavlja, da v tem delu ekvatorialne Afrike v tem trenutku divjajo hudi boji Operacije proti Gabonu, pri katerih prihaja do izraza močan odpor vstašev, so v teku To francosko ozemlje južno od zemeljskega ravnika je zdaj v težkem položaju, ker je popolnoma odrezano od ostalega sveta.

Ženeva, 10. novembra. AA (DNB) Angleški napad na francosko posest Gabon je povzročil v francoski javnosti veliko nezadovoljstvo proti Angliji. Listi pišejo o novem britanskem napadu na Francijo. V nedeljo dopoldne še ni bilo poročil o bojih, ki potekajo v Gabonu. V Vichyju opozarjajo na velike težave v prometu med odrezanim Gabonom in ostalim svetom.

London, 11. novembra. br. (Reuter). Angleška admiraliteta demantira vesti, da bi bile edinice angleške vojne mornarice sodelovale pri akciji generala De Gaulla v Gabonu ter obstreljevale Libreville

London, 11. nov. s. (Reuter). Glavni stan generala de Gaullea javlja: Svobodne francoske čete so zavzele Libreville, najvažnejše pristanišče v Francoski ekvatorijalni Afriki. Prebivalstvo mesta je svobodne francoske čete navdušeno pozdravilo. Povelnik oddelka francoske vojske v mestu, ki je bil na strani vlade v Vichyju, je dal nalogo za ustavitev sovražnosti. V bojih za mesto je bilo na obeh straneh samo malo žrtev. General de Gaulle je imenoval vojaškega guvernerja za kolonijo Gabun, v kateri leži tudi Libreville.

Potopljena francoska podmornica

London, 11. nov. br. (Reuter). Mornariško ministrstvo je objavilo komunike, v katerem demantira vesti, da bi bile angleške vojne ladje obstreljevale francosko luko v Libreville v Gambonu. Angleške vojne ladje tudi niso poskusile pristati ob Gambonski obali te niso sodelovale s četami generala de Gaullea. Angleške vojne ladje so se samo spopadle s francosko podmornico »Poncelet«, ki jih je napadla. Podmornica, ki se je že potopljala, je bila posvarjena, nakar se je spet dvignila na površje morja. Francoska posadka je sama potopila svojo ladjo. Francoski mornarji so bili nato ujeti.

Hude borbe za Galabat

Po italijanskem poročilu so italijanske čete po dvodnevnih hudih bojih ponovno osvojile to važno trgovsko središče

Rim, 11. nov. (Stefani). O operacijah v Afriki poroča vrhovno poveljstvo:

V severni Afriki so naši bombniki intenzivno napadli el Kasabo, Maaten Baguš, el Dabat in Fuko. Povzročenih je bilo mnogo požarov. Posebno uspešno sta bili bombardirani luka v Aleksandriji in Port Sudan. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča. Sovražna letala so odvrgla nekaj bomb na Derno, ne da bi povzročila kako škodo.

V vzhodni Afriki so se, kakor je bilo objavljeno že v 153. vojnem poročilu, razvili hudi boji okrog Galabata. Zaradi sovražne premoči so bile naše čete ki so bile utaborjene v Galabatu, prisiljene kljub hudemu odporu umakniti se proti Meten Maju. Naslednjega dne so italijanske čete prešle v protinapad, ki pa je bil izveden s premočnimi silami. Včeraj se je protinapad na Gálabat ponovil z ojačenimi silami. Uspelo je streti sleherni sovražni odpor. Galabat je sedaj spet v naših rokah. Naša letala so sodelovala pri teh operacijah ter so napadala sovražne čete z bombami in strojnicami. Na treh sovražnih oklopnih vozovih so izbruhnili požari. Letala so bombardirala tudi Gedaref in povzročila veliko škodo.

Angleško poročilo

Kairo, 11. nov. s. (Reuter). Snočnji komunike poveljstva angleške vojske na Bližnjem vzhodu javlja:

V ozemlju pri Galabatu in Kassali v Sudanu se operacije nadaljujejo. Doslej je ugotovljeno, da je bilo v okolici Kassale zajetih 260 italijanskih ujetnikov. Število ujetnikov, ki so bili zajeti pri Galabatu, še ni točno ugotovljeno.

Z bojišč v Epiru, v Keniji in Palestini ni nič važnega poročati.

Napadi na Aleksandrijo

Aleksandrija, 11. novembra. AA. (Reuter). Italijanski letalci so spet izkoristili mesečino in nadaljevali z nočnimi letalskimi napadi na Aleksandrijo. Nocoj je več letal letelo nad mestom.

Napad na Malto

Kairo, 11. nov. s. (Reuter). Včeraj so sovražna letala izvedla dva napada na Malto. Na državnih poslopjih je bilo povzročeno nekaj škode, med številnim prebivalstvom pa ni bilo žrtev.

Curih, 11. nov. Beograd 10, Pariz 9 925, London 17.10, New York 431, Milan 21.77. Madrid 40. Berlin 172.50.

Obisk Molotova v Berlinu

Molotov pride v torek v Gdansk, kjer ga bo pričakoval Ribbentrop, nakar bosta z letalom odpotovala v Berlin

Berlin, 11. nov. e. Nemški krogi ne objavljajo nobenih podrobnosti o obisku Molotova v Berlinu. V dobro poučenih krogih smatrajo, da se bo razpravljalo o političnih in gospodarskih vprašanjih, a da bo tudi vprašanje zadržanja Turčije eno glavnih vprašanj O prihodu Molotova v Berlin se je že kakih 10 dni govorilo v diplomatskih krogih in je bila to od četrtka dalje več ali manj javna tajnost Podrobnosti o sprejemu Molotova še niso znane, edino v dobro obveščenih krogih pravijo, da bo najbrž Ribbentrop sprejel Molotova v Gdansku v torek zjutraj, od koder bo nato potoval v spremstvu Ribbentropa z letalom v Berlin.

Rim. 11 nov. e. (Stefani) Vest o potovanju Molotova v Berlin je izzvala veliko senzacijo v sovjetskem javnem mnenju. To je prvič, da Molotov potuje v inozemstvo v službeni misiji. Merodajni moskovski krogi smatrajo, da se v zvezi z obiskom Molotova v Berlinu potrjuje nemško-rusko sodelovanje in da so v zvezi s tem zaman vse intrige in manevri, ki so prihajali zadnje dni od nekih držav zato da se skalijo odnošaji med Berlinom in Moskvo.

Moskva, 11. nov. s. (United Press). Molotov se je včeraj popoldne s posebnim vlakom odpeljal iz Moskve v Berlin. Z Molotovom potuje 32 oseb, med njimi vodilne politične in gospodarske osebnosti. Prav tako potujeta z istim vlakom nemški veleposlanik grof Schulenburg in vodja nemške gospodarske delegacije Schnurre.

Razprodane predstave pričajo, da je film **VDOVA** zadovoljil občinstvo v vsakem pogledu. Soglasno je mnenje, da tako lepega umetniškega dela že dolgo ni bilo v Ljubljani na kinematografskem platnu. — V gl. vlogah:

Emma Gramatica — Isa Pola — Ruggero Ruggeri itd.

Obenem predvajamo domači film

Odkritje spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani

Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri!

KINO UNION — Tel. 22-21

»Prepovedana ljubezen« (MANON LESCAUT)
KINO MATICA — Tel. 22-41
Predstava danes samo ob 16. uri
je pretresljiva ljubezenska zgodba o duhovniku... **GIGLIJEVO** petje... odlični igralci... prvovrstna režija...

ŠE DANES IN JUTRI
lahko plačate
srečke
državne razredne loterije za II. razred
Zadružna hranilnica
Ljubljana, Dalmatinova ulica

Amerika postaja zaledje Anglije

Zedinjene države pripravljajo dalekosežen načrt za čim izdatnejšo pomoč Angliji

Washington, 11. nov. j. (AR). V ameriških političnih krogih zatrjujejo, da bodo razni ukrepi, ki bodo verjetno v doglednem času storjeni za pospešenje ameriške pomoči Angliji, obsegali tudi naslednje točke:

1. Omiljenje sedanjega nevtralnostnega zakona z namenom, da se ameriškim ladjam dovoli prevažati ameriško blago v Veliko Britanijo.

2. Omiljenje Johnsonovega zakona, ki naj omogoči v bodoče tudi direktno finančno pomoč Veliki Britaniji.

3. Odstopitev novega tajnega aparata za ciljanje pri bombardiranju angleškemu vojnemu letalstvu.

4. Poostren odpor proti Hooverjevemu načrtu za pomoč okupiranim pokrajinam v zapadni Evropi.

5. Povečana nepopustljivost napram Petainovi vladi odnosno ukrepi za omejitev delovanja francoskih agentov v Zedinjenih državah.

Iz ameriškega prioritetnega sveta poročajo, da bo angleška komisija za vojne nabave dobila dovoljenje, zaključiti z ameriško letalsko industrijo pogodbe za izdelavo nadaljnjih 12.700 letal, in sicer dodatno k nabavam, ki so bile zaključene že poprej. Tudi ta letala bodo prišla v delo deloma še v sedanjih letalskih tovarnah, ki so trenutno v gradnji odnosno v načrtu.

Washington, 11. nov. br. (U. P.). Finančni minister Morgenthau je izjavil novinarjem, da bodo izdatki za ameriško oborožitev še nadalje povečani. Po najnovejšem sporazumu bodo Zedinjene države odstopile polovico vseh ameriških vojnih izdelkov Veliki Britaniji in Kanadi. Finančni program za ameriško oboroževanje, ki znaša 4 milijarde dolarjev, pa je treba smatrati le za prvi del stvarnih izdatkov za ameriško oborožitev. Ameriška industrija motorjev je že na tem, da pospeši svojo produkcijo do skrajne meje. Vodilni možje težke industrije so pripravljeni sodelovati pri reorganizaciji tega programa. Zanj se je izrazil tudi predsednik družbe General Motors Company Knudsen, ki sodeluje tudi v narodnem obrambnem odboru.

Washington, 11. nov. s. (Reuter). K včerajšnji izjavi predsednika Roosevelta, da bo Anglija odslej lahko prejela polovico vse ameriške produkcije orožja in vojnega materiala, poročajo, da bodo Zedinjene države do junija l. 1942. lahko dobavile Angliji 26.000 vojaških letal, v vrednosti 500 milijonov funtov (100 milijard dinarjev). Dotlej bo letna produkcija letal v Zedinjenih državah znašala 66.000. Že v prihodnjem januarju bodo Zedinjene države producirale 1000 do 1500 letal mesečno.

Nadalje napovedujejo, da bo še pred spomladjo poklicanih v ameriško vojaško službo do 800.000 prostovoljcev. S prihodnjim junijem bo zakon o obvezni vojaški službi vobče uveljavljen v vseh Zedinjenih državah in za vse letnike obveznikov.

New York, 10. nov. br. (CBS) Večje število cerkvenih dostojanstvenikov in duhovnikov je danes objavilo manifest, v katerem zahtevajo, da vsa Amerika podpre Veliko Britanijo z vsemi sredstvi v borbi proti skupnemu nasprotniku.

Washington, 11. novembra. AA. Reuter. Predsednik Roosevelt je določil 23. november za dan zahvale. Amerikanci se bodo tega dne zahvalili božji Previdnosti, da so ostali izven vojne ter bodo izražali upanje, da mir vlada še dalje. Tokrat se je zgodilo že drugič, da je Roosevelt preložil dan tega praznika in so nekatere ameriške države zaradi tega tudi že protestirale.

Tesno vojaško sodelovanje vseh ameriških držav

Izjava urugvajskega vojnega ministra — Pogajanja so se že pričela

Montevideo, 10. nov. br. (U. P.) Urugvajski vojni minister je na vprašanje novinarjev, ali bo Urugvaj dal Zedinjenim državam na razpolago letalska in pomorska oporišča, izjavil, da proučuje sedaj urugvajska vlada načrt o najtesnejšem vojaškem sodelovanju vseh ameriških držav. Po mnenju urugvajske vlade bi predstavljalo tako sodelovanje najboljše jamstvo za varnost Amerike. Razgovori o tem so se že začeli in je verjetno, da bodo kmalu s polnim uspehom končani.

New York, 10. nov. br. (Ass. Press) V mehiškem zunanjem ministrstvu potrjujejo informacije, da je med Mehiko in Zedinjenimi državami dosežen sporazum, po katerem bo Mehika odstopila Zedinjenim državam tri najvažnejša pomorska in letalska oporišča na mehiški obali Tihega oceana. Za protiuslugo bo dobila Mehika od ameriške uvozne in izvozne banke večje posojilo za gradnjo cest in železnic ter podporo za pospeševanje kmetijstva.

Bombardiranje Londona

London, 11. nov. s. (Reuter) Sovražni letalski napadi na Anglijo so preteklo noč veljali v glavnem zopet Londonu in njegovi bližnji ter daljnji okolici. Napadi na London so imeli dokaj velik obseg in so povzročili precej škode. Neka bomba je zadela neko cerkev. Ljudje, ki so bili v zaklonišču pod cerkvijo, so ostali nepoškodovani. Nadalje so bombe zadele neko otroško bolnišnico. Zdravnik je bil ranjen, neka strežnica pa je bila ubita. Izmed otrok ni bil nihče zadet. Nemška letala so na razne okraje Londona vrgla mnogo eksplozivnih zažigalnih in petrolejskih bomb. V prvem delu noči je bil napad na London zelo močan. Protiletalsko topništvo je dajalo zaporni ogenj. Čez nekaj časa pa je napad ponehal. Znak, da je alarma konec, je bil dan proti jutru več ur prej nego običajno.

Pri letalskih napadih na London je bilo zadnje dni zadetih tudi več najznamenitejših londonskih klubov, med njimi kluba »Carlton« in »Reform«. V klubu Carlton je bilo v trenutku, ko je bomba zadela poslopje, ravno zbranih pri večerji 40 konservativnih članov angleškega parlamenta. Nihče izmed njih ni bil ranjen. Poslopje je močno trpelo.

Nekaj izoliranih napadov je bilo izvedenih v glavnem na ustje Temze in na točke ob južni angleški obali. Povzročena škoda ni nikjer obsežna, toda bilo je nekaj človeških žrtev, med njimi tudi nekaj smrtnih. Večina žrtev je bila, ko je bila zadeta neka večja zgradba nekje ob južnem bregu Temze.

Nemška letala so ponoči napadla tudi neko mesto v južni Angliji. Več hiš in trgovin je bilo porušenih. Nadalje so bili bombardirani predeli južnozapadne, južnovzhodne, vzhodne in srednje Anglije. Vsi ti napadi so imeli manjši obseg in so povzročili malo škode. Dvakrat so bila tekom noči sovražna letala opažena nad Liverpoolom in okolico, vendar doslej ni podatkov, da bi bila metala bombe.

London, 11. nov. s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo davi naslednji komunike: Preteklo noč so angleški bombniki napadli med drugim cilje v srednji Nemčiji.

Komunike ne omenja izrecno napada na Berlin, o katerem poročajo nevtralna poročila preko New Yorka.

Poskušen napad na Berlin

Berlin, 11. nov. i. (DNB) Angleška letala so poskušala davi napasti nemško prestolnico, a so bila zavrnjena še predno so mogla odvreči bombe.

Mine v naših vodah

Dubrovnik, 10. nov o Naši ribiči so našli pri Malem Vratniku in pri Korčuli tri mine tujega izvora. Mornariški strokovnjaki so jih demontirali.

Gaji kralja Petra II.

Ljubljana, 11. novembra

Jesensko in pomladno pogozdovanje naše šolske mladine je znano. Leto za letom se zasajajo goličave, da se vzbudi v naših najmlajših smisel za gozdno gospodarstvo, predvsem pa tudi zato, da vzljubi domačo grudo in da se seznani z načinom zasajanja gozdnih sadik. »Politika« je razpisala lani nagrade za ono učiteljstvo, ki se je za to posebno zavzelo. Izmed slovenskega učiteljstva je prejel pohvalo šolski upravitelj na Trebiji v Poljanski dolini g. Ivan Krapš.

»Letošnje zasajanje naj bi imelo po zamislekih centralnega odbora za pogozdovanje še prav posebno lep in velik pomen. To delo naj bi ne bilo zgoli propagandnega in vzgojnega značaja, marveč naj bi bilo letošnje pogozdovanje pod geslom: »Dvignimo gaje kralja Petra II.!« Vsaka šola naj bi zasadila gotov prostor, ki bi nosil ime bo Nj. Vel. kralju Petru II. Ti zasadi naj bi bili poklon naše mladine kralju, ob prevzemu kraljevske oblasti ob njegovi polnoletnosti, 6. septembra 1941. To je vsega upoštevanja vredna misel, ki bi jo bilo treba, v kolikor dopuščajo krajevne razmere upoštevati tudi pri nas. Za nasade bi bilo treba izbrati primerna, vidna mesta in v bližini naselij. Nasade bi bilo treba ograditi, jih čuvati in stalno pregledovati. Vprav zato naj bi pri gajih kralja Petra II. nudila svojo pomoč mladina tudi v posameznih občinah, pa tudi pri vzgojnih, kulturnih in gospodarskih društvih, ki naj bi vsa sodelovala, da bi bili nasadi čim lepši.

Tam pa, kjer tak nasad nikakor ne bi bil mogoč, se bodo vršila samo propagandna predavanja o pogozdovanju odnosno bo zasajeno sadno drevje.

Nevarnost podražitve moke

Naši trgovci ne morejo več nakupovati moke od mlinskih podjetij

Ljubljana, 11. novembra

Kakor je naša javnost že poučena, je bil nedavno ustanovljen banovinski prehranjevalni zavod (»Prevod«); marsikdo je mislil, da je to ustanova za nadzorstvo nad trgovino in za preskrbo s prehrano prebivalstva. Vsi razumemo, da izredni časi zahtevajo dirigirano gospodarstvo. Ne moremo pa razumeti, zakaj bi naj imelo vodeno gospodarstvo namene škodovati odlični in po svoji organizaciji preizkušeni trgovini, ki je v nacionalnih rokah. Zato je bilo naše trgovstvo zelo presenečeno, ko je sprevidelo, da delokrog »Prevoda« pomeni monopoliziranje trgovine z deželnimi pridelki.

Že nad dva meseca naši trgovci ne morejo kupovati več pšenice; Prizad je prepustil prodajo pšenice v dravski banovini le Prevodu. Nekateri mlini, ki so bili izbrani kdo ve iz kakšnih razlogov, so prejeli od Prevoda že okrog 700 vagonov pšenice. Do konca oktobra so trgovci z mlevskimi izdelki in deželnimi pridelki na debelo lahko nabavljali moko pri mlinih, s katerimi so v starih poslovnih zvezah. Zdaj so pa prejeli nenadno obvestilo od mlinskih podjetij v Vojvodini, da ni več prevoznic za Slovenijo. Potem so zvedeli, da lahko kupujejo moko le pri Prevodu. To bi ne bila največja nesreča, toda Prevod zahteva 1% provizijo. To pomeni, da se bo **moka zaradi te provizije podražila.** Razen tega je pa tudi dobava moke pri Prevodu združena z pogojem, da morajo trgovci, če hočejo kupiti krušno moko, kupiti tudi določeno količino moke št. 0, čeprav veletrgovci in detajlisti ne smejo zahtevati od svojih odjemalcev nakup moke pod istimi pogoji. Zelo čudna je ta zahteva tudi zaradi tega, ker so bili v Vojvodini kaznovani nekateri mlinarji, ki niso hoteli prodajati same krušne moke.

Primer trgovine z moko budi še tem večje skrbi, ker ima Prevod v načrtu monopolizirati razen trgovine s pšenico, koruzo in mlevskimi izdelki tudi z drugimi življenjskimi potrebščinami, kakor oljem, sladkorjem in mastjo. Zaradi provizije se bo blago podražilo. Naša trgovina z deželnimi pridelki na debelo bo tako povsem izločena, kar pomeni hud udarec za slovensko gospodarstvo, zlasti še, ker je ta stroka res v nacionalnih rokah in so iz nje izključeni vsi tuji vplivi. Pozabiti pa tudi nikakor ne smemo, da je naša trgovska organizacija vzorno razvita ter da nudi tudi najboljše jamstvo za pravilno oskrbovanje prebivalstva v Sloveniji s prehrano, »Prevod« še nima takšne organizacije. Gospodarska zveza pa, ki ji je zavod dirigiral vso doslej kupljeno moko in ji poveril nalogo, da sme edina kupovati pšenico od slovenskih pridelovalcev, v 30 letih svojega obstoja ni dovoli prepričljivo dokazala, da je sposobna prevzeti tako pomembno vlogo v preskrbovanju prebivalstva z živežem.

Potrebno bi bilo, da bi Prevod prevzel svojo važno nalogo, ki upravičuje njegov obstoji — nadzorstvo, a preizkušene in solidne trgovine naj ne ovira. To je nedvomno upravičena zahteva, že glede na to, da bi se moka podražila zaradi provizije zavodu. Toda upoštevati je treba tudi, da bi okrog 30 velikih trgovin z deželnimi in mlevskimi pridelki v Sloveniji moralo zelo skrčiti, če ne celo opustiti svoje obrate; prizadetih bi bilo mnogo uslužbencev, ki bi pač ne našli zaposlitve pri Prevodu. Ustanova, ki so jo ljudje težko pričakovali ter jo pozdravili ob ustanovitvi, pač ne sme sejati tako krutega razočaranja in odpirati novih socialnih ran v teh časih.

Horoskop za tekoči teden

od 11. do 18. novembra 1940 glede na planetne tranzite s položajem solnca ob rojstvu

Ljubljana, 11. novembra

Rojeni med 22. januarjem in 19. februarjem (Vodnar): Aspekti kažejo na poslabšanje v primeri s prejšnjim tednom.

Rojeni med 20. februarjem in 20. marcem (Ribe): Na sebi srečen teden, le zunanji dogodki utegnejo motiti to srečo. Tudi za zdravje kažejo aspekti dobro.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprilom (Oven): Mars je v opoziciji, bodite previdni z orožjem in orodjem ter pri opravkih z ognjem.

Rojeni med 21. aprilom in 21. majem (Bik): Slabše razpoloženje od prejšnjega tedna, pazite na zdravje in bodite previdni pri vseh opravkih.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem (Dvojčki): Obdajajo vas raznovrstne nevarnosti prav od blizu, toda resne nevarnosti ni.

Rojeni med 22. junijem in 22. julijem (Rak): Precej ugoden teden za vse zadeve, razen za ljubezen.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom (Lev): Bodite previdni v kupčijah in pazite na zdravje. Obetajo pa se uspehi v ljubezni in v tehničnih poklicih.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom (Devica): Rojeni med 1. in 10. septembrom imajo ugodno dobo za vse, ostali naj bodo v vsem previdni.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom (Tehtnica): Doživeti utegnete razne nevšečnosti, smola vas bo spremljala, kos ste ji lahko s preudarnostjo in previdnostjo.

Rojeni med 24. oktobrom in 23. novembrom (Škorpijon): Izkopljite se zdaj iz razmer, ki vam ne prijajo. Bodite pa previdni v korespondenci.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom (Strelec): S pomočjo pisem ne boste dosegli ničesar, srečo pa lahko imate v ljubezni. Uspehi se obetajo onim, ki so v tehničnih poklicih.

Rojeni med 23. decembrom in 21. januarjem (Kozorog): Izkoristite vse dni do 23. t. m., toda ne tvegajte ničesar v ljubezni in ne sklepajte pogodb. Aspekti kažejo tudi na neuspehe v tehničnih poklicih.

Možu zažgala hišo in skočila v Savo

Že drugi primer čudnega obračunavanja med zakonci v okolici Krškega

Krško, 10. novembra

V zadnjem času imamo v naši okolici že drugi požig iz maščevalnosti žene nad možem. Te čudne načine obračunavanja med zakonci bo treba pač z najstrožjimi kaznimi zatreti. V drugem primeru gre za požig 53-letne posestnice Sluge Ane iz vasi Cesta, matere 5 nepreskrbljenih otrok, kar daje še bolj misliti, posebno ko se je požigalka dobro zavedala, kaj jo čaka po storjenem zločinu. Poleg tega gre pa v tem primeru, za dobro premišljen, že v naprej določen požig alkoholu vdane ženske, kateri je mož prepovedal popivanje, zaradi katerega je delala po Krškem in okolici dolg na račun svojega moža, ki je skrben družinski oče in gospodar.

Slugova je že večkrat javno grozila, da bo zažgala domačijo svojega moža ter njega in otroke pomorila, češ, da jo mož pretepa. Svojo grožnjo je v četrtek zvečer izpolnila. Ko je bila družina z doma je polila s petrolejem posteljo in jo zažgala. K sreči pa je v bližini mudeča se posestnica Švigelj Jožefa opazila ogenj v hiši ter poklicala domače in sosede, ki so še v zadnjem trenutku omejili požar tako, da je ogenj uničil samo notranjo opremo. Med tem pa, ko so požrtvovalni sosedje in domači gasili ogenj v hiši, se je Slugova splazila do lesene s slamo krite zidanice in jo tudi zažgala. Tukaj je bila vsa pomoč vaščanov zaman in je vinski hram pogorel do tal. Škoda v obeh primerih znaša okrog 15.000 din.

Kdo je zanetil požar, je bilo vsem takoj jasno. Toda Slugove nikakor niso mogli izslediti. Takoj po požigu je namreč pobegnila in se skrila v listnjaku posestnika Levičarja Alojza, kjer je počakala do naslednjega jutra, ko se je okrog šestih napotila proti Krškemu, kjer si je od nekega mesarja izposodila 50 din, gotovo z namenom, da bi šla zopet popivat, pa kakor vse kaže, si je premislila in iz strahu pred kaznijo odšla proti kopališču na Savi, kjer je skočila v Savo. Mrzli savski valovi so jo kmalu iztreznili, da si je v zadnjem trenutku, ko se je že potapljala, premislila in zlezla iz vode. Vsa premočena je korakala po Krškem, kjer je vzbujala splošno pozornost. Kmalu so jo orožniki, ki so jo ves čas iskali, aretirali.

Pri zaslišavanju je odkrito priznala svoje dejanje, češ da je zažgala hišo pač zato, ker jo je mož pretepal. Da se svojega zločina zaveda, pa jasno kaže tudi njeno priznanje, da je skočila v Savo z namenom, da bi se izognila kazni.

Požig je po vsej okolici vzbudil zgražanje, posebno, ker gre za priletno požigalko in mater 5 nepreskrbljenih otrok, ki ni pomislila na otroke, temveč se je dala zapeljati slepemu sovraštvu do moža, kateremu je prizadejala s požarom precejšnjo škodo. Edina sreča je še v tem, da je Sluga še v zadnjem trenutku, to je v četrtek popoldne, odpeljal svoje vino v Krško.

Slugova sedi zdaj v preiskovalnem zaporu okrajnega sodišča v Krškem.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 11. novembra: Martin škof

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Prepovedana ljubezen
Kino Sloga: V vrtincu življenja
Kino Union: Vdova
Kino Moste: Jetnikova pesem in Heroji zapada
Kino Šiška: Karneval na ledu
I. koncert slovenske mladinske klavirske glasbe ob 20. v veliki filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Izpod sita

V Ljubljani so imeli včeraj dve nepotrebni hitrosti. O eni poroča današnji »Slovenski dom« takole:

»Kakor je vsem Ljubljančanom znano, zidajo palačo Bate že neznansko dolgo. Res, da so imeli graditelji pri delu nekatere zapreke pri dobavljanju materiala. Nikakor pa ne moremo razumeti, zakaj so kar naenkrat začeli s tako naglico, da še v nedeljo ne morejo počivati. To nedeljo so namreč delali, da je bilo videti, kakor da bi morala biti palača dodelana v najkrajšem času. Ako so delali dosedaj s tako počasnostjo, potem je tudi povsem odveč, da še na Gospodov dan premetavajo opeko in drug stavbni material. Torej, dajmo vsakomur, kar mu gre. En dan v tednu je namenjen počitku in v druge višje namene, ne pa težaškemu poslu. V drugo več uvidevnosti!«

O drugi nepotrebni hitrosti pa poročamo mi takole: Včeraj je bila nedelja, Gospodov dan. V Tavčarjevi ulici pa gradi že znani ljubljanski podjetnik ing. K. Kavka, stavbenik in tesarski mojster, veliko poslopje. Včeraj so ves dan dovažali na stavbišče cement in delavci so ves dan krivili betonsko železo.

Duo quum faciunt idem, non est idem.

Sodišču izročeni vlomilci

Ljubljana, 11. novembra

Vlomilci Ivan Ogrin, Jakob Cižmar in Silvo Škrbec, ki so jih takoj po vlomu v občinsko pisarno v Dolu prijeli v Mostah, so priznali večino svojih grehov in jih bo policija te dni izročila sodišču. Vsi trije so že znani rokomavhi, ki jim nikoli ni dišalo pošteno delo. Cižmar, doma iz okolice Kranja, je zaradi vlomov že večkrat sedel v zaporih ne samo v Ljubljani, marveč tudi drugod. Škrbec je sicer izučen brivec, vendar se je malo zanimal za svojo obrt in raje posegal po tuji lastnini.

Najbolj zanimiv ptiček pa je 33letni Ivan Ogrin, doma iz Dola, kjer so se ga svoj čas zaradi nasilnosti vsi bali. Že zgodaj je zašel na kriva pota, vendar mu veliko tatvin niso mogli dokazati. Bil je tudi hud politični zagrizenec in je v družbi pred leti prizadejal marsikako bridko šolskemu upravitelju v Dolu Niku Einspielerju. On je bil tudi tisti, ki je l. 1935. nastavil na okno šolskega poslopja nekak peklenski stroj, ki je eksplodiral in povzročil na šolskem poslopju veliko škode. Einspielerju ter njegovi družini pa veliko strahu. Zaradi tega je nastala velika afera, ki se je obravnavala tudi pred sodiščem. Ogrin niti potem ni miroval, ko je postal invalid. V potoku je z dinamitom pokončaval ribe in mu je naboj nekoč odtrgal roko v zapestju. Iz Dola je izginil šele potem, ko je nekoč z bratom navalil na orožniškega komandirja I. Praprotnika, ki je bil prisiljen rabiti orožje in ga je ustrelil v stegno. Kasneje je Ogrin kradel po ljubljanski okolici, nakar se je odločil za vlom v občinski urad v domačem kraju, kar mu je spet postalo usodno.

Trije vlomilci pobegnili iz zapora

Ljubljana, 11. novembra

V zaporu okrajnega sodišča v Kamniku so se našli trije zreli ptički, 46letni France Urankar, doma iz okolice Kamnika, 20-letni Fran Kokalj, doma iz Male Loke pri Ihanu in 17letni Norbert K. iz Ljubljane. V zapor so vsakega posamezno privedli orožniki. Urankar je kradel po okolici Kamnika že delj časa, Kokalj pa se je šele nedavno odločil za tatinske posle. Mladi Norbert se je že nekaj mesecev potepal po okolici Ljubljane, nato pa se je zatekel v kamniški okraj, kjer je zagrešil nekaj kaznivih dejanj, zaradi česar so ga poiskali orožniki, ki so ga izročili sodišču ter ga vtaknili v zapor.

Trije tički se v zaporu niso nič kaj dobro počutili, zato so se kmalu dogovorili, da skupno pobegnejo. Čim so skovali načrt, so ga že tudi izvršili. Prišli so do orodja, s pomočjo katerega so ponoči odprli vrata in se po hodniku splazili na prosto. Krenili so naravnost proti Domžalam, kjer so se skrili pri nekem znancu, že naslednjo noč pa so vlomili v mizarsko delavnico Janka Zajca. Njihova glavna skrb je bila, da so se polastili svežnja ključev, odnesli pa so tudi veliko orodja in sicer nekaj pil mizarski vrtalni stroj, nekaj obleke ter vojaško knjižnico na ime Janka Zajca. Ko so tako potom vloma prišli do potrebnega vlomilskega orodja, so spet poiskali skrivališče, nato pa so pričeli vlamljati po raznih krajih v kamniškem okraju. Orožniki so bili takoj opozorjeni na njihovo delovanje in so jim bili že nekajkrat za petami. Vlomilci pa so imeli srečo in so zaenkrat še odnesli pete.

Iz Škofje Loke

— **Poroka vrlega narodnjaka.** Te dni je stopil pred oltar znani gostilničar in narodni delavec g. Jože Kavčič, ki se je poročil z gdč. Francko Valjavčevo. Poroka je bila v Šiški, za priči pa sta bila ženinov brat, zasebni uradnik g. Pavel Kavčič in g. Anton Hafner, bivši starološki župan in posestnik na Trati. Mladima poročencema so zapeli pevci. Vrlemu sokolskemu in narodnemu paru iskrene čestitke in vso srečo!

Prenovljena študijska knjižnica v Mariboru

Izprehod po prostorih pomembne mariborske kulturne ustanove

Maribor, 8. novembra.

Na ponovno vprašanje vseh, ki bi si radi zopet osebno ogledali Študijsko knjižnico po njenem temeljitem prenovljenju, bi rad na tem mestu tako izčrpno odgovoril, kakor si to sam želim, da si tudi jaz ohránim spomin na doživete vtise od trenutka dalje, ko sem imel prvič priliko ogledati si novo urejene prostore. Pa za tako izčrpno pojasnilo je treba časa — glede na kulturno važnost predmeta še celo zelo mnogo časa —, ki ga pa žal nimam. Zato naj se vsi, ki se za to zanimajo, zadovoljijo s tem, kar jim v naglici nudim.

Predvsem tole: mislim vsaj, da ne pretiravam, če trdim, da je Maribor s svojo Študijsko knjižnico lahko ponosen na to svojo kulturno ustanovo, za katero nas lahko zavidajo še celo večja mesta. Vsaj kolikor je meni znano, je to tudi edino — razmeran: primerno — popolno kulturno delo, pa ne Maribora v celoti, marveč le vseh onih požrtvovalnih in idealnih mož, ki so to ogromno delo res ustvarili iz nič in katerim na čelu stoji sedanji dolgoletni ravnatelj in vse premalo znani pohorski pesnik dr Janko Glaser.

Ne bojte se, po tem uvodu, ko gremo po stopnicah navzgor v prvo nadstropje in krenemo desno na hodnik, smo kar na hodniku že na licu mesta. Tu je namreč nova, nepregorljiva shramba za časopisni arhiv od najstarejših letnikov dalje. Po pravici rečeno, jaz te shrambe nisem posebno vesel. Sem namreč lahko tudi večji egoist, kakor bi si kdo mislil. Nihče številnih obiskovalcev knjižnice ne potrebuje toliko in tolikokrat prav tega arhiva ko jaz. Prej sem ga imel večinoma kar pri rokah, danes je treba za vsakega posebej zaprositi in treba je počakati, da ga iz te shrambe dostavijo na mizo v čitalnici. Na drugi strani pa ima tudi ta ločenost svoje dobro: veže me na večji — red.

Red! To je prvi vtis, ki nas nehote objame že na prvi korak, ko stopimo v nove prostore, celo takega razvajenca, kakor sem jaz. Leta in leta sem bil najbolj srečen, ko sem smel pred Turnerjevim bogatim arhivom sedeti pri mizi, obloženi, največkrat kar preobloženi z raznim arhivnim materialom. Te — zdaj priznam — preromantične slike ne boste več videli. V tej drugi sobi je namreč sedaj nova čitalnica, idealno urejena in svetla, v sončnih dopoldanskih urah celo presvetla za puščanje dragoceno vezanih knjig na mizi. Dopoldne tu lahko študirate, kar vam drago. Popoldne se je treba že bolj stisniti, ker tedaj se tu zbirajo člani čitalnice vsak k svojim študijam. Branje in prebiranje časopisov iz gole radovednosti, a popoldne celo pri šahu, to — hvala bogu — je minilo. Nastala pa je vrzel, odnosno pojavila se je nova potreba po ustanovitvi »Ljudske čitalnice«, o kateri pa ob drugi priliki kaj več.

Preden pa pridemo v čitalnico, moramo iti skozi predsobo, ki služi za posebne razstave. Za ograjo je dvorana, ki služi samo za izposojevanje knjig. To izposojevalnico vodi ga. Obolenski, ki je imela iste posle že tudi poprej. Levo od te dvorane je, kakor znano, velika koncertna dvorana. Danes služi zgolj kot skladišče odnosno zakladnica arhiva. Nedotaknjena je ostala manjša dvorana poleg te in iz katere je dohod k ravnateljevi sobi, prav za prav tudi dvorani z vabljivim kotičkom za sprejem, česar prej ni bilo. —rc.

SK Železničar je že na drugem mestu

Železničarji so premagali Olimpijce, ISSK Maribor pa Amaterje

Maribor, 10. novembra

Ker je bil upravni odbor Slovenske nogometne zveze v Ljubljani mnenja, da je sedanji čas pripraven za nogometne tekme, je na svoji zadnji seji sklenil, da se bo nadaljevalo ligaško prvenstveno tekmovanje, dokler bo dopuščalo povoljno vreme. In tako se je danes zavrtelo osmo kolo ligaškega tekmovanja. V Mariboru je gostovalo danes eno najzanimivejših moštev, in sicer SK Amater iz Trbovelj. Njegov start v ligaško prvenstvo je bil tak, da je vzbudil pozornost tudi v Mariboru. Na domačih tleh mu je edino Železničar odvzel točko, dočim je vse ostale nasprotnike gladko premagal. V Ljubljani pa je Amater obe tekmi izgubil, in sicer proti Marsu in proti Ljubljani. Danes pa so morali nogometaši iz črnega revirja nastopiti proti Mariboru, ki je imel nalogo, da popravi poraz, ki ga je doživel v Trbovljah. Revanžna se je Mariboru posrečila, kajti rezultat današnjega srečanja je bil

ISSK MARIBOR : SK AMATER 4:2 (3:1)

Maribor je torej zmagal z istim rezultatom, kakor je dne 15. septembra t. l. izgubil v Trbovljah. Kljub zmagi pa Maribor ni popolnoma zadovoljil svojih pristašev. Danes je imel Maribor spet priliko, da slavi visoko zmago. Zadovoljiti se je moral s tesno, toda zasluženo zmago, ki bi bila v številkah izražena lahko lepša, ako bi znali napadalci, ki so bili danes zelo pridni, realizirali ostale zrele in prezrele prilike. Kakor so bili napadalci zelo agilni, tako je bila na drugi strani ožja obramba zelo nesigurna. Pa tudi krilska vrsta ni bila na običajni višini, tako da ne moremo trditi, da bi bila enajstorica izglajena celota. Tudi je bilo danes opaziti, da niso igralci igrali s potrebnim elanom. Ko so bili sigurni, da jim nasprotnik ne more zmage iztrgati iz rok, so igrali precej leženo, kar bi se kmalu hudo maščevalo.

Gostje so namreč igrali s silnim elanom in požrtvovalnostjo. To je bilo tudi vse, kar so pokazali. Prav zaradi tega so večkrat nevarno ogrožali vrata Maribora, kar jim je bilo tem lažje, ker je bila obramba domače enajstorice nezanesljiva. Kar se tiče tehnične in skupne igre, so daleko zaostajali za Mariborčani. Gostje so večinoma operirali s prodori, ki so bili precej nevarni. Dva taka prodora sta prinesla Amatercem dva gola, ki sta bila dosežena iz neposredne bližine 2 m. Najboljše moči so imeli gostje v ožji obrambi, kjer se je posebno odlikoval mladi vratar, ki je branil v blestečem stilu ter s svojo igro navdušil gledalce, ki jih je bilo okoli 600. Če smo omenili ožjo obrambo, smo povedali že vse, kajti vsi ostali igralci so le povprečni nogometaši, ki niso razen dobre volje ničesar pokazali.

Sodil je g. Mrdjen iz Ljubljane. Ker ni bil na izidu današnje tekme prav za prav nihče od pretendentov zainteresiran za naslov prvaka SNZ, je današnja tekma potekla v redu, zlasti ker sta oba nasprotnika igrala v mejah dovoljene igre.

V predtekmi je mladina Maribora v prvenstveni tekmi zmagala nad mladino Železničarja z rezultatom 2:1. Sodil je g. Hobacher.

Drugi predstavnik mariborskega nogometa v slovenski ligi Železničar je danes potoval v Celje, kjer je nastopil proti SK Olimpu. Zaradi znanih zadev z domačimi sodniki si je Železničar za to tekmo naročil sodnika iz Zagreba, da bi bil na ta način zajamčen regularen potek igre. Ta previdnost je bila povsem na mestu in bo tudi Železničar za vsako prvenstveno tekmo zahteval sodnika izven območja Slovenije. Sicer je ta korak zvezan s finančnimi žrtvami, vendar pa smo imeli dovolj primerov, kako se enemu ali drugemu nevarnemu nasprotniku lahko odščipnejo točke.

Železničar se je vrnil iz Celja z dvema točkama v žepu, kajti rezultat je bil

ŽELEZNIČAR : OLIMP 5:0.

Železničarji so igrali s srcem ter dosegli lep rezultat ki mu bo ob koncu prav gotovo zelo koristil. Olimp si je vidno prizadeval, da bi dosegel čim ugodnejši rezultat, toda vsa prizadevanja so bila zaman spričo odlične igre Železničarja.

Motenje vsesvetske procesije v Slov. Goricah

Skrajna podivjanost in posurovelost mladine

Maribor, 10. novembra

Komaj se je razburjenje zaradi krvave nedelje pri Sv. Ani nekoliko poleglo, že prihaja od sosednega Sv. Antona žalostna vest o skrajni podivjanosti v vrstah ondotne mladine. Pretepi in poboji so tudi drugod žal že od nekdaj nekaj svojsko fantovskega, čeprav bi jih danes v dobi splošne ljudske prosvete ne smelo biti več tudi ne v zadnji gorski vasi. Toda Vsi sveti so praznik vseh naših mrtvih in ne more biti nikogar med nami in čeprav bi bil še tako daleč od cerkve, da ne bi moral imeti če že ne drugega, vsaj vnanje spoštovanje do tega praznika. Kako pa si ta praznik in svetost pokopališča predstavljata dva mladiča iz Cigotincev, to posnemamo iz poročila, ki smo ga dobili na vpogled od Sv. Trojice.

Kakor drugod je šla na Vse svete popoldne procesija na pokopališče tudi iz župne cerkve pri Sv. Antonu. Kar se med procesijo zaženeta dva pijana mladeniča in sicer Magdič Karol in Kovačič Anton, oba iz Cigotincev, prvi 20, drugi šele 17 let star, oba sicer iz dobre hiše. Pomešala sta se namenoma med ženske. Ko je procesija dospela na pokopališče, sta lomastila po grobovih in razmetavala goreče sveče. Seveda je taka podivjanost povzročila splošno razburjenje in najbrž ju je le svetost kraja obvarovala pred izbruhi zgražanja. Ko ju je orožništvo prijelo, sta se izgovarjala na pijanost zaradi zaužite šmarnice in da niti ne vesta kaj vse sta počela.

Mariborske in okoliške novice

— **Tezenske novice.** Ker so poljski pridelki spravljeni v varnih shrambah in kleteh, so sedaj na dnevnem redu tatvine kur. Nedavno so obiskali tatovi kurnike trgovca Mernika in posestnika Breznika na Ptujski cesti, v noči od petka na soboto pa so vlomili v pralnico brivca Denka na Ptujski cesti in si privoščili sedem debelih kur, katere so zbasali v vrečo, v kateri je bil spravljen krompir. S kurami vred pa je izginilo gospodarju še dvoje hlač, ki so v pralnici predolgo čakale čiščenja. Tatovi so izginili proti Stražunu. Upamo, da se bo našim vrlim orožnikom posrečilo izslediti čim prej to tatinsko druhal.

— **Nastop zagrebških rokoborcev.** V veliki dvorani Sokolskega doma se je vršil včeraj dopoldne težkoatletski dvomatch med Pekarskim SK in SK Radničkim iz Zagreba. Tekmovanje, ki je privabilo okoli 500 gledalcev, se je končalo neodločeno 3 in pol : 3 in pol. Posamezni rezultati so bili sledeči: Staroveški (Z) : Seibert (M) 1:0, De Corti (Z) : Jezernik (M) 1:0, Lumpak (Z) 1:0, Savorič (M) : Bedjanec (Z) 1:0, Dolič (Z) : Škofič (M) 1:0, Fišer (M) : Habran (Z) 1:0, Pircher (M) : Gerovac (Z) neodločeno.

— **Izredno vreme,** ki se je pričelo že prvi dan tega meseca, dnevno menjujoč in spreminjajoč se v oblikah, je ohranilo tudi še včeraj svoj bistven značaj. V soboto pri jasnem nebu nenaden vdor mraza (do 2 C) in prva večja slana, včeraj v nedeljo skozi ves dan takozv. strupena megla v zvezi z od jugovzhoda prihajajočim potresnim vetrom. »Dišiš« po snežnih viharjih in drugih »nepridipravih«.

— **Posurovel zaradi dobre kupčije.** V Liningerjev avto, ki vozi v Slov. gorice, je vstopil Anžel Alojz iz Zg. Ivanjcev. Že pri vstopu v avto je povzročil kraval. Ni hotel plačati šoferju voznega listka do Cogetincev. Postal je napram šoferju tako nasilen, da je moral zbežati pred njim. Na to so prišli na vrsto sopotniki, ki jih je celo pot obdelaval s svojimi surovostmi. Tudi pri izstopu ni hotel plačati voznega listka. Storil je to zanj njegov brat. Ko so ga orožniki prijeli, se je izgovarjal na dobro kupčijo, ki jo je napravil na mariborskem sejmu in se je od samega veselja napil. — Ne glede na ta primer pa je Anžel znan kot zelo vdan pijači in da je v pijanem stanju tudi nasilen. Že večkrat je imel zaradi teh svojih slabosti neprilike, pa ga še ni spametovalo.

— **Nesreča pri delu.** V delavnici državnih železnic v Mariboru je po nesreči prišel z roko v stroj mizar Franc Mikuš iz Studencev. Stroj mu je odrezal dva prsta na levici.

— **Krošnjarstvo z manufakturnim blagom na debelo.** V Dupleku je orož. patrola zasačila krošnjarja Pava Pavico iz Dragoševcev (Hrvatsko), katerega slučaj spominja na početek trgovstva, ko je trgovec svoje blago še nosil in vozil širom po svetu brez stalne prodajalne. Tudi Pavic Pavo je imel pri sebi večji kovčeg z manufakturnim blagom, katerega je prodajal od hiše do hiše. Toda poleg tega je imel na razpolago še cel voz, na katerem se je nahajala večja množina blaga. Pri Sv. Martinu si je v ta namen najel Brumen Terezijo, ki mu je vozila blago z enovprežnim konjem, za kar je dobila po 100 din na dan. Če ima za to krošnjarstvo posebno dovoljenje? Nima sploh nobenega! Tudi dobro ve, da je krošnjarstvo v vsaki obliki tudi pri nas prepovedano. Ampak on tvega tako kupčijo, ker je to še edin njegov zaslužek. Toda revež, dvakrat revež, če ga zalotijo, ker se mu zapleni blago in denar, a poleg tega mora še naknadno trpeti nevšečne posledice.

— **Previdnost!** Po stanovanjih v Studencih sta prodajala perje dva moška. Neka stranka je pri njiju naročila 8 kg pukanega perja. Pred dnevi sta ji prodajalca prinesla perje v neki vreči. Šele po odhodu moških je stranka opazila, da je bilo pukano perje samo na vrhu, niže spodaj pa je bilo samo rezano perje. Spet lep dokaz, da je treba biti povsod previden.

— **50letnico rojstva** praznuje priljubljeni ravnatelj mestne plinarne inž. Dušan Tomšič, rodom iz Vrhnike. Na Dunaju je dovršil svoje kemične študije, med svetovno vojno je bil vojni kemik v Budimpešti. Leta 1920. je bil imenovan za ravnatelja mestne plinarne v Mariboru. Na tem mestu je dosegel lepe uspehe, popularizira je zlasti uporabo plina v obrti, industriji in gospodinstvu, saj nimamo danes skoraj nove hiše v Mariboru, kjer bi ne bilo plinske napeljave v gospodiniske svrhe. Leta 1927. je prevzel vodstvo mestnega avtobusnega prometa, ki ga je spretno organiziral ne samo v mestu, ampak tudi v bližnji okolici in po vsem zaledju Maribora. Zaradi sijajnega razmaha mestnega avtobusnega prometa se je kmalu pokazalo, da je to delo preveč za enega človeka, četudi ima tako odlične kvalitete, s katerimi se lahko ponaša inž. Dušan Tomšič, ki se je še ves mladosten in krepak srečal z Abrahamom. Slavljenec pa si je pridobil lepe zasluge tudi na področju poizkusov za pogon motorjev z domačim plinom in pri popularizaciji radiofonije v Mariboru. O inž. Tomšiču lahko trdimo, da je eden najsvetlejših in najlepših značajev, kar jih imamo v Mariboru. Znana je njegova plemenitost in dobrosrčnost, s katero oblikuje prijateljske, prisrčne odnose napram vsem, s katerimi pride v kakršnokoli službeno ali zasebno dotiko. Ob lepem življenjskem jubileju naše najiskrenejše čestitke!

— **Ukradeno in najdeno kolo.** Gradbenemu delovodji Ivanu Kovaču iz Ruške ceste 29 je izginilo 1400 din vredno kolo znamke »Triumf« z evid. štev. 2-209.356. V Kacijanarjevi ulici pa so našli kolo znamke »Preciosa« brez evidenčne številke. Kolo dobi lastnik na policiji.

— **Čigavo je platno?** Uradnica na tukajšnji carinarnici Frančiška Kastner je našla v Einspielerjevi ulici 12 zavitkov, v katerih je bilo po 36 m platna v skupni vrednosti 5000 din. Lastnik dobi najdene zavitke pri predstojništvu mestne policije.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Albaneževa lekarna pri sv. Antonu na Frankopanovi 18, tel. 27-01, ter Königova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21-79.

— **Avto podrl kolesarja.** V Pekrah je neki tovorni avto podrl na tla 38letnega tovarniškega delavca Matijo Verbnika iz Peker, ki se je peljal s kolesom domov. Pri padcu je dobil Verbnik tako hude poškodbe na glavi, da so ga morali odpremiti v mariborsko bolnico.

— **Košaška občina** je sprejela sporočilo, da je prispel v Maribor prvi vagon sladkorja za sladkanje vinskega mošta. Ta sladkor je namenjen vinogradnikom košaške občine za sladkanje mošta. Košaška občinska uprava vabi vinogradnike, da pridejo čim prej po sladkor v občinski urad.

— **Strokovni izpit za učitelja kmečko nadaljevalne šole** so napravili: Karel Barbarič iz Domanševcev v Prekmurju, Anton Božič iz Sv. Duha na Ostrem vrhu, Jože Bezjak iz Odrancev p. Beltinci, Ivan Bajlec iz Martjancev v Prekmurju, Feliks Jug iz Preloge p. Vinici, Vilibald Kolar iz Križevc pri Ljutomeru, Jožef Kocbek iz Vučje vasi p. Ljutomer, Josip Keuc iz Marije Snežne, Peter Kociper iz Svetinj p. Ivanjkovci, August Kinci iz Rečice p. Črnomelj, Ivan Lah iz Negove p. Ivanjkovci, Anton Lapajne iz Sv. Petra pri Novem mestu, Jožef Kmetec iz Sv. Marjete na Dravskem polju, Franc Marolt iz Dragatuša, Ludovik Mašat iz Luč pri Ljubnem, Janko Pucko iz Hotize v Prekmurju, Karel Prah v Vurberga, Jože Rojic iz Sv. Marka niže Ptuja, Pavle Šegula iz Sv. Marjete niže Ptuja, Franc Vičar iz Polenšaka, Ivan Švarc iz Razborja pri Zidanem mostu, Jože Zupanek iz Orle vas p. Braslovče, Otmar Zorn iz Sel p. Suhor. Štirje tečajniki izpita niso delali, ker so bili na orožnih vajah.

— **Novi grobovi.** V Delavski ulici 14 je umrl monter mestne plinarne Franc Rečnik, star 44 let. V Slovenski ulici 40 je preminila zasebnica Elizabeta Šerčič, stara 76 let. Žalujočim svojcem naše globoko sožalje.

— **Lep uspeh zbirke CMD.** Včeraj dopoldne je požrtvovalna mariborska mladina z lepim uspehom nabirala prispevke za našo CMD Zavedni Mariborčani so rade volje prispevali za vzvišene cilje naše zaslužne narodno obrambne organizacije.

— **Pobratimstvo hrvatskih in obmejnih planincev.** Kakor vsako leto, tako so tudi letos vrli zagrebški planinci Sljemenaši obiskali na Martinovo naše Pohorje. Tudi letos je bilo ob priliki prisrčnega obiska bratskih planincev veselo martinovanje, ki je tradicionelno že od predsednikovanja zaslužnega organizatorja obmejnega planinstva dr. M. Senjorja in ki je tudi letos poglobilo prijateljske vezi med našim obmejnim ter hrvatskim planinstvom. Dragi gostje so bili pri Mariborski koči prisrčno sprejeti, v obojestranskih napitnicah pa se je odražalo prisrčno planinsko prijateljstvo.

— **Sumljiva smrt.** V neki vasi na Dravskem polju je nepričakovano umrla neka 31letna posestnica. Ker obstoja sum, da ne gre za naravno smrt, je bila odrejena ekshumacija njenega trupla, da se dožene pravi vzrok njene smrti.

— **Ustreljen pes.** Včeraj dopoldan je popadljiv pes obgrizel več oseb v Gosposki ulici, na Slomškovem trgu in v Gledališki ulici. Ker je pes nevarno rentačil okoli sebe in ker je bila nevarnost, da bo obgrizel še več drugih mimoidočih, ga je stražnik v Gledališki ulici ustrelil. Pes je bil brez znamke.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 11. novembra: zaprto.
Torek, 12. nov. ob 20.: Na dnu. Red A. Pozor! Sprememba!
Sreda, 13. nov.: zaprto.
Četrtek, 14. nov. ob 20.: Na cesaričin ukaz. Premiera.

*

Zasedba o operi »Na cesaričin ukaz« bo gotovo ugajala. Cesarico predstavlja Igličeva, kateri take vloge po pojavi in po igri zelo leže, cesarja pa Kamušič. Lepega gardnega oficirja Konrada igra Manoševskij, njegovo izvoljenko Linčko Lubejeva, Harastovič njegovega tekmeca Tonija, lahkoživega sina bahatega mesarja Bikovca (Kovič P.). V vidnih vlogah nastopi še Starčeva, Kovičeva, Rasberger, Crnobori i. drugi.

Nevaren lov za pobeglim tatom

Razburjen in izmučen se je sam ujel v past

Maribor, 10. novembra

V Pirešici, občini Šent Janž na Vinski gori pri Slovenjem Gradcu živi 6članska družina Saleci. Dne 6. t. m. so odšli vsi z doma. Kot zadnji je odšel eden izmed štirih sinov in je dal znanemu mu prosjaku še 1 din, ker mu ni mogel postreči z naprošenim zajtrkom. Kakor se je izkazalo, je bil ta prosjak v tej hiši že znani Obreza Jožef, doma iz Beruljaka pri Cerknici. Že po poklicu tesač, ampak delo mu ne diši in se rad peča z vlomi in tatvinami; ima že 11 kazni za seboj. Kratko pred tem je zvedel, da so pri Salecijevih prodali vola za 5000 din in da denar najbrže hranijo doma.

Ko se je proti poldnevu en sin Ivan vračal proti domu, je blizu hiše opazil moškega z nahrbtnikom, ki je bil videti dobro napolnjen. Mislil si je, da bo kak tuj popotnik in je brez nadaljne brige zanj odšel v hišo. Tu pa vidi veliko presenečenje: vrata od stanovanja odprta, po hiši vse razmetano, omare odprte, skratka, pred njim je bila razgrnjena slika vloma in tatvine. Manjkala je skoro vsa obleka in denarja za 840 din, tako da znaša vrednost blaga blizu 2000 din. Pri tem pogledu se je spomin na Obreza in na dozdevnega tujega potnika z nahrbtnikom. Ubral jo je za njim. Že tako, za hišo je našel skrit koš napolnjen z obleko. Ker je bil prazen, je kmalu dohitel moža z nahrbtnikom, ki se je čutil preganjanega in je začel groziti z revolverjem, ki ga pa najbrže ni imel, ter je le tako markiral kakor da ga ima, pač pa je ponovno grozil, da bo zasledovalca ustrelil. Bolj nevarna je bila v roki hmelovka: zato je zasledovalec ves čas ostajal v gotovi razdalji od zasledovanega. Ker ga je teža preveč ovirala, je začel prazniti nahrbtnik ter metati posamezne komade po gozdu. Ko je videl, da zasledovalec ne odneha, mu je vrgel pest drobiža, češ: »Hudič, tu imaš vse.« Toda zasledovalca ta očividen trik bežečega ni zmotil, da bi čas izgubljal z iskanjem drobiža po gozdu. Vendar pa ga je vztrajno zasledovanje tako razburilo in izmučilo, da je ves upehan tvegal zavetje pri samotni hiši upokojenega orožnika. S tem seveda pa je šel sam v past.

V Malgajevi hiši so ga do aretacije pridržali. Priznal je izprva samo en del svoje krivde, trdeč, da je prišel v hišo prosit kosila, pa da je namesto domačih našel v sobi tujega človeka, ki mu je naročil, naj obleko itd. hitro spravi v nahrbtnik in zbeži, kar je tudi storil. Temu prvemu poročilu iz Velenja bo skoro gotovo sledilo še naknadno pojasnilo in dopolnitev raznih vrzeli bo treba pojasniti, kako to, da vlomilčev zasledovalec ni takoj spoznal že dalje časa osebno mu neznanega Obrezo, ki je bil še kratko pred dejanjem v hiši in prosil za zajtrk. Važno je tudi vprašanje, kako to, da je od veččlanske družine en sam zasledoval in še po gozdu tako nevarnega vlomilca in ne da bi ga prijel, ko ga je dohitel. Tudi pri tolikih predmetih ukradenega blaga ni izključeno, da ne bi bila res dva udeležena pri celem dejanju, kakor to tudi Obreza sam trdi. Mogoče da nam naknadno poročilo prinese še marsikaj zanimivega iz tega vloma na Pirešici.

Potrebna je posebna policija za otroke

Maribor, 10. novembra.

V Mariboru in tudi v ostalih mestih ter večjih industrijskih centrih opažamo po ulicah pogosto tropo otrok, ki se podi okrog v gručah brez vsakega nadzorstva in primerne zaposlitve. Otroci so iz družin, v katerih so roditelji skozi ves dan zaposleni ter ne utegnejo primerno vzgajati svoje dece, ki jo prepuščajo ulici in negativnim vzgojnim vplivom cestne tovarišije.

Ti otroci se bavijo s prosjačenjem in priložnostnimi tatvinami, pri tem se poslužujejo vseh mogočih trikov in pretvarjanj. Od dne do dne postajajo spretnejši v igranju svojih usmiljenja in pomoči vrednih vlog ter predrznejši v nastopanju in tatinskih podvigih. Pogosto delajo skupno s starejšimi, že kaznovanimi, kriminalnimi tipi, ki jim s svojimi, na skušnjah zgrajenimi nasveti in nauki dajejo tako rekoč — poklicno vzgojo.

Kriminal mladoletnikov se od leta do leta stopnjuje. Iz zapiskov in uradnih podatkov sodišč pa je razvidno, da je zlasti v preteklem letu vsesplošnih zmed in izrednih neprilik, kriminal nedoraslih močno porasel. Otrok, ki zaradi malomarnosti družbe zaide na slaba pota, se težko povrne med koristne člane človeške družbe. Običajno je za vedno izgubljen in predstavlja stalne neprilike za javne oblasti.

Unija za zaščito mladine naj bi z drugimi zadevnimi ustanovami na podlagi posebne javne ankete razčistila ta problem ter poiskala primerna sredstva za pobijanje kriminala mladoletnih. Najprimernejše sredstvo bi bila ustanovitev posebne policije.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

TAPETNIŠTVO
Habjan, Igriška ul. 10, vam napravi ali popravi staro najceneje. 2434

Oglašuj
male oglase
v
Slovenski Narc
ker so
najcenejši

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE
ENO- IN VEČBARVNI
JUGOGRAFIKA
V PETRA NASIPU 23

Na cesti Dolenjski
en šuštar živi,
za male denarje
ti čevlje nardi.
Če čevlje njegove
bi nosil vojak,
sovražnik čez noč bil
premagan bi vsak.
FRANC TRUPEJ — splošno čevljarstvo
Ljubljana, Dolenjska c. 7 2568

PRODAM
Beseda 50 par. Davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

PREMOG
KOKS · DRVA
nudi
I. POGAČNIK
BOHORIČEVA 5 — TEL. 20-59
Postrežba dreznibna!

KERAMIČNA DELAVNICA
za peči v centru Beograda, obstoječa 56 let, s parcelo 540 m² in stroji v popolnem obratu, se zaradi starosti lastnika ugodno proda. Štahel, Beograd, Niška 28 ali Maribor, Maistrova 15-IV 2557

SLUŽBE

SEVDALINSKA KAPELA
potrebuje 2 učenki, mladi, lepe zunanjosti. Gostilna Zrinski — Čakovec. 2558

SPREJME SE VAJENEC
poštenih staršev iz Ljubljane v modno trgovino. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 2570

KROJAŠKI POMOČNIK
v damskem in moškem delu verziran, išče zaposlitev. Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Dober in vesten«. 2571

KUPIM
Beseda 50 par. Davek posebej
Najmanjši znesek 8.— din

ZLATO vsakovrstno
kupuje
ZLATAR
B. RANGUS
kr. dvorni dobavitelj
KRANJ

NARODNA TISKARNA
LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Domovina ima eno trdnjavo več

Lepa manifestacija sokolske Ljubljane ob otvoritvi Sokolskega doma v Trnovem

Ljubljana, 11. novembra

Zadnje čase sokolski prazniki niso pogosti, zlasti ne tako lepi, kakršen je bil v soboto zvečer v Trnovem, ko je bil svojemu namenu izročen eden najlepših in največjih sokolskih domov v Ljubljani in domovini. Pomena tega lepega praznika se je sokolska Ljubljana dobro zavedala, zato je bila udeležba na prireditvi izredno lepa; prostorna dvorana, ki daje z ubranostjo svojih toplih barv in skladnimi dimenzijami prijeten občutek, se je ob 20. tesno napolnila. Med udeleženci so bili pripadniki vseh plasti prebivalstva, kar je dalo slovesnosti demokratičen značaj, značilen za vse sokolske prireditve. Kakor so pozneje govorniki naglasili, pomeni otvoritev sokolskega doma Sokola II velik praznik za vso sokolsko Ljubljano, zato so se pa prireditve tudi udeležili izredno številni zastopniki sokolstva, a med njimi so bili tudi mnogi drugi odlični prijatelji in pripadniki Sokola.

Uvod slovesnosti je bila »Sokolska uvertura« (Mukvić), ki jo je zaigrala vojaška godba. Že ob zvokih godbe smo se lahko prepričali, da je dvorana tudi akustična.

Na podij v ospredju velike dvorane je stopil domačin, starosta Vinko Kocijan; v mali dvorani, ki je bila združena z veliko, so bili zbrani pripadniki vseh društvenih edinic, od članstva do dece, in njihove goste vrste so pričale, kako potrebno je bilo, da so dobili dom. Prednjo steno male dvorane je krasil državni grb, nad steno velike dvorane so pa viseli venci zelenja in trobojnica. Brat starosta je v svojem govoru, ki ni bil prenasičen lepih besed, izrazil toplo veliko veselje društva, da so prizadevanja marljivih delavcev rodila tako lep sad ter da je domovina zopet bogatejša za eno trdnjavo. Radostno je pozdravil vse, ki so se zbrali, da dele z društvom veselje, po imenu zastopnika kraljevske hiše polkovnika Gladovića, dalje zastopnika divizionarja majorja Deretića, zastopnika banske uprave svetnika Planino, brigadnega generala L. Rupnika, zastopnika mestne občine podžupana dr. V Ravniharja, odposlanca SSKJ V. Švajgerja, zastopnika meddruštvenega odbora ljubljanskih sokolskih društev in starosto Ljubljanskega Sokola Jazbeca zastopnike številnih drugih sokolskih društev, med njimi tudi zastopnika Ruskega Sokola Kačeva, zastopnike nacionalnih in kulturnih društev, kakor vojnih dobrovoljcev, ZKD itd. Govornik se je toplo zahvalil vsem, ki so pomagali zidati dom in s posebno hvaležnostjo se je zlasti spominjal projektanta in enega najmarljivejših in najpožrtvovalnejših delavcev Cirila Staniča Izročil mu je spominsko darilo, lepo oljnato sliko. Končno je nazdravil sokolskemu kralju in po dvorani je zagrmel v pozdrav mlademu vladarju trikratni Zdravo!

Predsednik stavbnega odseka Fr Štrukelj je jedrnato opisal zgodovino društva od njegovega začetka l 1908 do l. 1934, ko je mestni svet podaril društvu zemljišče v Trnovem, in do otvoritve novega doma. Spomnil se je tudi bivšega društvenega staroste dr. M Šubica, ki si je prizadeval kot mestni svetnik, da bi društvo dobilo od mestne občine zemljišče.

Starosta se je zahvalil še prof. Severju za lep umetniški dar, bronasto plaketo z upodobljeno glavo viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja Dom nosi kraljevo ime in v ta namen so tudi ob njegovi otvoritvi odkrili v telovadnici kraljevo podobo. Plaketa je obešena na prednji steni telovadnice. Ko se je zgrnila nad njo trobojnica, je godba zaigrala državno himno.

Na sporedu prireditve je bil tudi glasbeni del. Pravi umetniški uspeh je dosegel zlasti Slovenski vokalni kvintet. Le zakaj ta izvrsten zbor ne nastopi pred našo javnostjo večkrat? V akustični dvorani so se povsem uveljavile odlike kvinteta. Zapeli so »Sokolski pozdrav«, F. Juvančevo »Slovensko zemljo« in L. Zepičeve Tri narodne. Občinstvo je z vihernim odobravanjem zahtevalo še dodatke. Zapeli so še Juvančevo »Fantovsko«.

Potem so se zvrstili govori gostov. Najprej je društvu čestital starosta Ljubljanskega Sokola in dejal, da se vsa sokolska Ljubljana veseli lepega praznika Sokola II. V imenu vojnih dobrovoljcev je govoril prof. Jeras in naglašal, da so dobrovoljci, kladivarji Jugoslavije izšli iz sokolskih vrst ter da smo osvobojenje dosegli samo s krvjo ter žrtvami in ne deklaracijami Kot znak priznanja društvu je govornik izročil starosti krasno knjigo »Dobrovoljci — kladivarji Jugoslavije«. K besedi se je oglasil tudi dr D. Puc, ki je županoval, ko je mestna občina darovala Sokolu II zemljišče v Trnovem. Dejal je, da je naš narod vedno rad dajal kar je bil dolžan »Bogu in cesarju« ter se zato pač ne moremo sramovati, če je dobil tudi Sokol v Trnovem zemljišče za dom prosvete in kulture.

Nastopil je še moški pevski zbor Pevskega društva Krakovo-Trnovo in zapel z lepim uspehom E Adamičevo Zdravico in Aljaževo »Slovan na dan!« Lepa slovesnost je bila tudi najlepše zaključena s slovansko himno, ki so jo peli vsi udeleženci ob zvokih godbe. Večina udeležencev je ostala še nekaj prijetnih uric po slovesnem delu prireditve v domu in se neprisiljeno zabavala ob zvokih godbe. Tudi družabna prireditev je pokazala, da so Trnovčani spretni prireditelji.

Včerajšnje sportne prireditve

10. kolo ligaškega prvenstva Slovenije — Sport v Zagrebu in Beogradu — Konjske dirke

11 novembra

Včeraj je bilo odigrano 10. kolo ligaškega prvenstva Slovenije, v katerem so po pričakovanju zmagali favoriti, razen v Mariboru kjer so trboveljski Amaterji doživeli že svoj tretji poraz. Ljubljana je zmagala nad jeseniškim Bratstvom 4:1. Kljub visoki zmagi njena igra ni mogla navdušiti in so prijatelji belo-zelenih precej v skrbeh, kako bo prihodnjo nedeljo, ko se bo pomerila v odločilni tekmi z Železničarji v Mariboru. Krani je zmagal po precej napeti in burni igri nad Marsom 4:3. Sodnik je moral zaradi preostre igre izključiti po enega igralca iz obeh moštev. Mariborčani so po dobri igri zasluženo zmagali nad Amaterjem 4:2, a mariborski Železničar v Celju ni imel pretežkega dela z Olimpom, ki ga je odpravil 5.0. Kljub visoki zmagi pa tudi Železničar s svojo igro ni mogel ogreti.

V hrvatski ligi je Concordia zmagala nad Železničarjem 4:0. Hašk nad varaždinsko Slavijo 1:0, Gradjanski nad Saškom 3:1, Bačka in Slavija (Osijek) pa sta si delili točke z rezultatom 1:1. Hajduk je zmagal nad Splitom 2:1. Tekma je bila zaradi incidenta predčasno prekinjena.

V srbski ligi je Jugoslavija zmagala nad Bato 2:0, BSK nad Gradjanskim (Skoplje) 2:1, Jugoslavija iz Jabuke nad Vojvodino 2:0, ŽAK nad Jedinstvom 1:0, Bask in Slavija pa sta igrala neodločeno 1:1.

V Beogradu je bil ustanovljen nov vrhovni kolesarski savez v katerem so za enkrat zastopani samo Srbi in Slovenci, za Hrvate pa so rezervirana tri mesta, če hočejo pristopiti. Od Slovencev so v odboru Vospernik, Otrin in Butinar.

Na olimpijskem stadionu Hermesa v Šiški so bile včeraj popoldne koniske dirke, ki jih je priredilo Kolo jahačev in vozačev prestolonaslednik Peter v Ljubljani. Ker v Ljubljani že delj časa ni bilo na sporedu konjskih dirk, se je zbralo na stadionu okrog 3.000 gledalcev, ki so z zanimanjem sledili sporedu. V mednarodni kasaški dirki za 4 do 12letne konje je zmagala »Salta« g. Mirka Šumaka z 2:40, v veliki dirki Slovenije za 3 do 12letne konje iz dravske banovine »Mojca« Ivana Lipeja v 3:34, v mednarodni kasaški dirki (2. heat vožnja) je zmagala »Tilde K.« v 5:37, v veliki dirki stolnega mesta Ljubljane za 3 do 12-letne konje na 2.100 m »Slavček« Franca Jureža v 4:50, v oficirski ravni galopski dirki na 1.200 m je bila prva »Zora« s kapetanom II. kl. Ivanom Sladovićem v 1:16, v ravni galopni dirki brez izenačenja teže na 1.200 m je zmagal nadzornik Hudales na konju »Atosu« v 1:21, v mednarodni kasaški dirki (3. heat vožnja) je bila zopet prva »Salta« z 2:41, ki je postala tudi končni zmagovalec. V spominski dirki Rudolfa Warren-Lipitta na 2.800 m dolgi progi za 3letne in starejše konje vseh krajev, sta prišla hkratu na cilj »Egon P.« in »Radaun II.« Ivana Krušiča v 5:54.

Odkritje kraljevega spomenika v filmu

Ljubljana, 11. novembra

Za železniško nesrečo pri Ozlju in blagoslovitvijo žal smo dobili s svečanostjo odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. tretji poskus filmske reportaže. Emona-film je s skromno podporo delovnega odbora za postavitev spomenika posnel vse važnejše prizore velikih svečanosti ob odkritju spomenika in priznati moramo, da se je ta filmska reportaža že močno približala inozemskim čeprav gre pri nas šele za skromen začetek, dočim imajo v zunanjem svetu na razpolago ogromna denarna in tehnična sredstva.

Najprej vidimo na filmskem platnu Ljubljano. Ta del filma nam pokaže kako učinkovita je propaganda s pomočjo filma in koliko bi lahko storili za naše kraje v tujsko prometnem pogledu, če bi se bolj zavedali pomena in važnosti filma. Ljubljančani sami se čudimo, ko gledamo naše mesto na filmskem platnu, kako velika in lepa je Ljubljana, kako krasno lego ima in kako slikovit je pogled na njo. Vidimo in čutimo pa tudi, da bi bil že čas misliti na večje domače filmsko podjetje, ki bi moglo s svojimi filmi stopiti tudi pred zunanji svet, da ne bomo vedno capljali med zadnjimi. Slovesnosti odkritja spomenika same so prikazane v filmski reportaži pač z nebistvenimi nedostatki, ki jih pa niso zakrivili, operaterji, temveč višja sila. Film je tako v tehničnem kakor v fotografskem pogledu za začetek naravnost izvrsten, če odštejemo malenkostno tresenje prizorov, posnetih z ročno kamero. Nekateri prizori so naravnost impozantni, in splošen vtis filma je zelo zadovoljiv.

Iz Celja

—c **Mariborsko Narodno gledališče** bo uprizorilo v sredo 20. t. m. ob 20. v celjskem gledališču Senečićevo tragikomedijo »Nenavaden človek«. Predstava je za abonma.

—c **O telesu in značaju** bo predaval prof. dr. Emil Hrovat iz Ljubljane na ljudskem vseučilišču v risalnici meščanske šole.

—c **Za revno šolsko mladino.** Kapelnik celjske vojaške godbe g. Pero Fabijanović je od čistega dobička lepo uspelega cerkvenega koncerta nakazal I. deški narodni šoli v Celju za revne učence 600 din, neka druga oseba, ki noče biti imenovana, pa je v isti namen darovala 1000 din. Upraviteljstvo šole se obema darovalcema iskreno zahvaljuje.

—c **Napad in nesreča.** V Drešinji vasi pri Petrovčah so vinjeni fantje s koli in vilami napadli 30-letnega delavca Vinka Serneca z Ložnice in ga hudo poškodovali po desni roki. Na Ostrožnem pri Celju si je petletni delavčev sinček Anton Gračner pri padcu nalomil desno roko. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnici.

—c **Umrla je** v Ipavčevi ulici 14 v visoki starosti 92 let zasebnica ga. Lucija Godčeva.

—c **Mrtvec na skednju.** V Letušu pri Braslovčah so našli na nekem skednju mrtvega 43-letnega, v Renčah pri Gorici rojenega Kazimira Pahorja. Pokopali so ga na braslovškem pokopališču.

—c **Celjska policija** je v petek zvečer aretirala 35-letnega lesnega manipulanta Avgusta V., ki je bil v ljubljanski okolici poneveril 20.000 din. Izročili so ga upravi policije v Ljubljani. Istega večera je celjska policija prijela 32-letnega brezposelnega delavca Oskarja Olamo, ki je ukradel več koles v Laškem in Celju. Oddali so ga v zapore okrožnega sodišča. Celjski policiji je v zadnjem času uspelo razkriti vse izvršene tatvine.

—c **SK Železničar : SK Olimp 5:0 (1:0).** Mariborski Železničar je v ligini tekmi na Olimpovem igrišču prepričevalno odpravil enajstorico Olimpa. Gostje so s svojo igro razočarali. V tehniki in kombinacijah so sicer znatno prekašali domačine, česa posebnega pa niso pokazali. Napad ni bil dovolj povezan in je bil pred nasprotnikovim golom premalo odločen. Napadalni trio ni bil na višku, dobro sta se pa uveljavili krili, zlasti desno krilo Lešnik. Srednji krilec in ožja obramba sta bila na mestu. Olimpova enajstorica je nudila dokaj primitiven nogomet s povprečno tehniko in pomanjkljivim startom. Razen borbenosti ni pokazala nič posebnega. Gostje so prešli že takoj v začetku v rahlo premoč. Izvedli so več nevarnih akcij, žoge pa niso spravili v mrežo. Olimp je imel nekaj lepih prilik, železničarjeva ožja obramba pa je vsakokrat preprečila nesrečo. Ves prvi polčas je potekel v znamenju premoči gostov, ki se jim je pa šele v zadnji minuti po štalekarju posrečilo potresti Olimpovo mrežo. Po odmoru je postala igra železničarja odločnejša in koristnejša. Kljub Olimpovim krčevitim naporom je postajala premoč gostov čedalje očitnejša. Tekma je bila v drugem polčasu zanimivejša nego v prvem. V 6. minuti je Olimp zabil gol, ki ga pa sodnik ni priznal zaradi faula. V 13. minuti je Pocajt iz neposredne bližine povišal na 2:0, v 18., 34. in 44 minuti pa je še Lešnik potresel Olimpovo mrežo. Sodil je gospod Kranjc iz Zagreba točno in objektivno. Dopoldne je mladina SK Celja premagala Olimpovo mladino s 6:1 (3:0), mladina Atletikov pa je prepustila mladini Jugoslavije prvenstveno tekmo s 3:0 p. f.

—c **Olimpijski peteroboj v Celju.** SK Celje je priredil v nedeljo na Glaziji poslednje letošnje tekmovanje in bo v olimpijskem peteroboju za pokal tvrdke A. Mislej v Celju in še v nekaterih drugih disciplinah. V peteroboju je zmagal Feri Pleteršek z 2158.5 točke, drugo mesto je zasedel Jakec z 2087.8, tretje pa Katič z 2064.7 točk. Zaradi hladnega vremena rezultati niso najboljši.

—c **Občinske stavbne parcele** bodo morali kupci odslej zazidati najpozneje v dveh letih, po preteku tega časa pa bodo morali plačati še 5 odstotkov kupnine. Občina je podražila svoje parcele za 20 do 50 odstotkov. Občina je prodala odvetniku dr. Zdravku Kalanu v Celju stavbne parcele na hribu sv. Jožefa, Milošu Lipeju na Dobrovi pa stavbne parcele pri Sp. Lanovžu, obema po 40 din m².

—c **Parcelacije.** Celjski mestni svet je odobril parcelacijski načrt tv. Westen za njeno zemljišče na Golovcu, kjer namerava tvrdka zgraditi enonadstropno vilo. Na Dobrovi pa namerava tvrdka zgraditi tri hišice. Mestni svet je odobril tudi parcelacijski načrt za zemljišče Franca Fazarinca na Ostrožnem.

—c **Gostilniške koncesije.** Mestni svet je izrekel krajevno potrebo za gostilniško koncesijo Leopolda Hrastnika na Kralja Petra cesti, Rozalije Javorškove v Prešernovi ulici in Eme Confidentijeve v Zavodni, zanikal pa je krajevno potrebo za gostilniško koncesijo Antona Robeka v Aškerčevi ulici.

—c **Dražba listja v mestnem parku** bo v sredo 13. t. m. ob 8. zjutraj s sestankom pri mestni vrtnariji.

Neville Chamberlain in senator Pittman umrla

Oba sta bila sloveča državnika in politika

V soboto ponoči je po krajšem bolehanju umrl v svojem dvorcu pri Odhamu v grofiji Hampshire sloveči angleški državnik in bivši premjer Neville Chamberlain, star 71 let. Pokojni je bil sin slavnega angleškega državnika Josepha Chamberlaina in polbrat pokojnega angleškega zunanjega ministra Austena Chamberlaina. V avgustu je bil Chamberlain operiran, 3. oktobra je pa izstopil iz vlade.

Chamberlainova soproga je v petek zvečer sporočila, da se je njenemu možu bolezen zelo poslabšala. V soboto je bilo objavljeno poročilo, da je Chamberlainovo stanje neizpremenjeno. Ponoči je pa Chamberlain izdihnil. Zadnje dni so smeli samo rodbinski člani prestopiti prag Chamberlainovega dvorca. Nedavno sta ga posetila kralj in kraljica ter ostala pri njem celo uro. Chamberlainova soproga je bila zadnje dni neprestano pri svojem možu. Njegovo zdravstveno stanje se je pa poslabšalo po operaciji.

Sir Arthur Neville Chamberlain je bil rojen 18. marca 1869 kot drugi sin slovečega državnika Josepha Chamberlaina. Svojo mladost je preživel v Birminghamu, kjer je tudi študiral visoko šolo. Sedem let je deloval na trgovskem polju na Bahamskih otokih, potem se je pa vrnil v Birmingham, kjer je bil leta 1915 izvoljen za župana. Med svetovno vojno leta 1916 je bil imenovan za ravnatelja National Service. Kot politik je napravil naglo kariero. Že leta 1923 je postal minister narodnega zdravja. Pozneje je vodil v vladi več ministrskih resorov. 28. maja 1937 je postal ministrski predsednik, ko je odložil to mesto Baldvin. Chamberlainovo politično delovanje v zadnjih letih je nam itak še v živem spominu, saj se je omenjalo njegovo ime v zvezi z vsemi važnejšimi dogodki, med katerimi je bil pač najvažnejši münchenski sporazum. Chamberlain je zastopal v angleški politiki pomirljivo stališče, toda moral se je ukloniti močnejši struji na čelu s Churchillom, Edenom in Duff Cooperom. Po angleškem porazu na Norveškem je moral prepustiti vodstvo angleškega imperija energičnejšemu možu Churchillu in ko je postal slednji letos 12. maja ministrski predsednik, je bil imenovan Chamberlain za predsednika kronskega sveta.

*

Včeraj je v Reno Watsworthu v državi Nevada umrl predsednik odbora za zunanje zadeve v ameriškem senatu senator Pittman, star 68 let. Zadela ga je srčna kap.

Key Pittman je bil rojen 18. septembra 1872 v Vicksburgu. Kot zasebni učitelj je študiral univerzo v Tennessee, kjer je tudi dovršil pravne študije. Kot jurist je dobil prvo službo l 1892 v Seattle. Pozneje je bil dve leti med iskalci zlata kot pravni svetovalec delniških družb, obenem je pa že takrat posegal v politično življenje. Leta 1899 se je napotil na Aljasko, kjer je ostal več let. Tam se je prav za prav začelo njegovo politično delo. Leta 1910, ko je bilo njegovo ime v politiki že znano, se je sam ponudil za demokratskega kandidata in zastopnika države Nevade v senatu. Čez dve leti je bil res izvoljen, in v senatu je ostal vse do svoje smrti. Od leta 1913 do 1917 je bil tajnik demokratskega kluba v senatu.

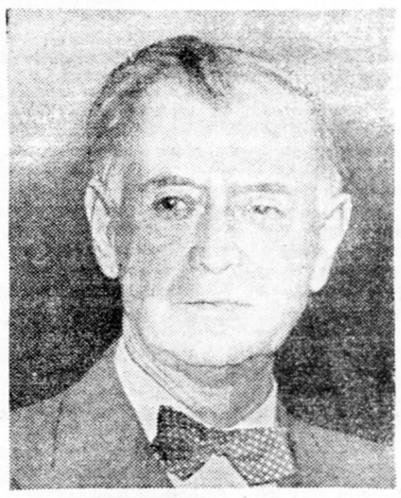

Po prvi Rooseveltovi izvolitvi je postal Pittman v marcu 1933, po senatorju Borahu predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve. Tu se je pokazal ves njegov vpliv na zunanjo politiko Amerike. Pittman je bil odločen nasprotnik avtoritarnih držav. Bil je demokrat Rooseveltovega kova in njegova smrt je zasekala globoko vrzel v vrste uglednih, vplivnih ameriških politikov in državnikov.

6,000.000 dovtipov

Duke Atterberry, ki dobavlja dovtipe filmskim družbam v Hollywoodu ima v svoji zbirki nad 6 milijonov dovtipov, razvrščenih lepo v kartotekah. Pod geslom »avtomobil« jih ima že 10.000, pod različnimi drugimi gesli kakor »tašča«, »ljubezen« »zakonci« itd pa 400.000.

Edmund O' Hara: 27

Tajna profesorja Morbidusa

Roman

Townsend ga je ubogal in zdravnik je stopal kraj njega.

— Evo, — in zdravnik je iztegnil stisnjeno roko — vzemite neopaženo svoj aparat.

Townsend je za hip okleval. Ali ni bila to past? Ne, to ni bilo mogoče. Mož, ki je našel aparat v njegovem žepu, ni imel več povoda nastavljati mu past. Odločno je segel Townsend z roko po aparatu, zavitem v papir, in ga spravil v žep.

— Pet tisoč dolarjev stane, — je pripomnil zdravnik.

Detektiv ga je presenečeno pogledal. Tako torej, šlo je za izsiljevanje.

— Še na misel mi ne pride, — je odgovoril odločno. — Sicer pa tudi nimam denarja.

— Kaj me smatrate za tepca? — se je razjezil črnobradec.

Townsend se je nasmehnil.

— Kakor se vzame. Če res mislite, da boste izsilili od mene...

— Kaj me res smatrate za tepca, — ga je znova prekinil črnobradec. Potem je pa dejal, naglašujoč vsako besedo: Pet tisoč dolarjev, ta denar sem seveda že dobil.

V naslednjem trenutku, še preden je imel Townsend čas vprašati ga kaj, je njegov spremljevalec izginil v mračni ulici.

***

Tistega večera je pričakoval Townsend pismo od neznanca. Mislil je celo, da ve, kaj mu bo sporočil. Pisal mu bo, da ga je njegova, Townsendova, nerodnost veljala pet tisoč dolarjev. Očital mu bo to in se skliceval na svoje opozorilo, da je fotografiranje brez pomena.

Townsend je bil tako trdno prepričan, da ga doma že čaka pismo, da je po prihodu domov takoj odšel v svojo sobico in bil zelo razočaran, ko ni zagledal na mizi bele kuverte. Toda tedaj mu je šinila v glavo misel, da je ura šele osem in da je prihajala pošta neznanega prijatelja vedno kasneje. Tistega večera je govoril samo z Marion. Sam je zelo vneto prebiral knjigo o kaktejah. A Townsendove misli so bile povsod, samo ne pri dekličinem pripovedovanju.

— Sicer pa, — je dejalo dekle nekoliko ozlovoljeno zaradi njegove ravnodušnosti, — profesor vas pozdravlja, gospod grof. Sporoča vam, da ga lahko zopet obiščete.

— A tako? — je dejal detektiv z zanimanjem. Kaj mi res sporoča to? Takoj jutri pojdem k njemu.

— Da, da, kar teci, — je mrmral Sam. — Rad bi vedel, kaj ti ugaja na tem profesorju. Bilo bi pametneje, da bi mi pomagal pri učenju. Torej, je dejal in zabobnal s prstom po sliki ene izmed kaktej. — Mamillaria pustilla se imenuje ta rastlina. Na svoja stara leta se moram učiti še latinščine. — Zaprl je knjigo, — marmelaria — marmelaria... ne, ne, malaria... pasja noga! Čim zaprem knjigo, se mi izpremene kakteje v marmelado ali pa v epidemijo.

Ura je odbila deset.

Malone ostro je prekinil Townsend pogovor in želeč obema lahko noč je odšel v svojo sobico. Prsti so mu drhteli, ko je prižigal svečo. Zares, kraj svečnika je ležalo pričakovano pismo. Detektiv ga je hitro razpečatil. Pismo je bilo mnogo daljše od vseh prejšnjih.

Pazljivo je Townsend čital:

»Ker se je pripetilo nekaj nepričakovanega, moram biti danes nekoliko obširnejši kakor navadno.

Michaud vas je pri fotografiranju opazoval in takoj je odredil, da morate biti pod strogim nadzorstvom. Žal sem zvedel to prekasno, komaj pol ure preden so vas preiskali.

Mož s črno brado je bil vendar pravočasno in uspešno podkupljen Žal ga pa nisem podkupil jaz, temveč nekdo drugi.

Da me to zelo vznemirja, boste uvideli tudi sami Ne verjamem da imate razen mene še katerega zaveznika Toda sovražnik, ki plača pet tisoč dolarjev, da ohrani vaše življenje, je dvojno nevaren Zdaj je treba ravnati hitro in vestno Najprej dosežete uspeh, če se spravljate z Morbidusom.

Na noben način pa ne poskušajte ponovno priti v stik s šefom policije L. Opustite fotografiranje, ker je res brez pomena.

Požurite se! Od včeraj vas išče tu izredno nevaren sovražnik in nobenega dvoma ni, da vas bo najkasneje čez nekaj dni našel. Zato se požurite in pomnite: samo s pomočjo profesorja Morbidusa lahko pridete do cilja.

Vaš neznani prijatelj«.

Ko je Townsend prečital pismo, se je zazdel sam sebi majhen in brezpomemben ob tem človeku, ki je zmogel mnogo več od njega. Temu neznancu je morala stati ob strani velika in močna organizacija. Toda ali mu je res bil prijatelj in zaveznik? Townsendu je bilo jasno: če ga ta neznanec vara in če res ni njegov prijatelj, temveč sovražnik, potem mu ni več rešitve, potem ni nobenega izgleda, da bi odnesel zdravo kožo iz te pustolovščine.

Brez posebnega zanimanja je detektiv razvil svoj film. O čemer je bil po čitanju pisma prepričan, to se je tudi zgodilo. Razviti filmi so bili zopet povsem črni.

Urejuje Josip Zupančič // Za Narodno tiskarno Fran Jeran // Za upravo in inseratni del lista Oton Christof // Vsi v Ljubljani